

Dr. Palágyi Tivadar*

KÜLFÖLDI IPARJOGVÉDELMI HÍREK

Amerikai Egyesült Államok

A) A Google egyezsége jutott a Szövetségi Kereskedelmi Bizottsággal (Federal Trade Commission, FTC), amely véget fog vetni a Google ellen közel két éve folytatott trösztellenes vizsgálatnak. Ennek értelmében a bizottság nem emel hivatalos vádat a kutató óriás ellen, az utóbbi viszont működésében bizonyos változásokat fog bevezetni, ideértve azt a módot is, ahogyan szabadalmaira használati engedélyt ad.

A Szövetségi Kereskedelmi Bizottság vizsgálatai azokra az állításokra összpontosultak, amelyek szerint a Google úgy irányította kutatási eredményeit, hogy azok bizonyos vertikális weboldalakon keresztül vállalatának kedvezzenek. Azt is vizsgálta, hogy a Google versenyellenes kizárólagos megegyezéseket kötött-e kutatásainak elosztására asztali számítógépeken és mobilkészülékeken. A bizottság lemondott arról, hogy ezen állítások miatt eljárást indítson.

Azonban hibát talált a Google üzleti gyakorlatában, szabadalmi portfólióival kapcsolatban, amelyek közül számosat a *Motorola Mobility* (MMI) szerzett meg egy 12,5 milliárd USD összegű megállapodás keretében. Miként a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság kifejtette, azt kifogásolja, hogy a Google nem volt hajlandó szabadalmaira „tisztességes, ésszerű és diszkriminációmentes” [fair, reasonable and non-discriminatory (FRAND)] alapon használati engedélyt adni. Ehelyett pereket indított vagy perindítással fenyegetett olyan vállalatokat, amelyek kénytelenek használni az MMI alapszabadalmait készülékeikben, és készek voltak azokra FRAND-feltételekkel használati engedélyt kérni.

A megállapodás alapján a Google hozzájárult ahhoz, hogy a versenytársak számára hozzáférést biztosítson kritikus technológiára vonatkozó olyan szabadalmakhoz, amelyekre a vezeték nélküli kapcsolatlétesítéshez volt szükség népszerű készülékeknél, így okostelefonoknál, laptopoknál és táblagépeknél, valamint játékkonzoloknál.

A Google és a bizottság közötti megállapodás megtiltja, hogy a Google pert indítson olyan vállalatok ellen, amelyek hajlandók vele licencszerződést kötni, és hogy meggátolja olyan lényeges szabadalmainak használatát, amelyekre a másik vállalat korábban hajlandó volt FRAND-feltételekkel licencszerződést kötni.

B) Az Amerikai Egyesült Államokban a védjegyekkel kapcsolatban nemrég megjelent beszámoló (Thompson CompuMark: „Special Report: 2012 State of Trademarks”) a globális

---

* Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda Kft.

védjegytevékenység irányzatait vizsgálta. Néhány érdekesebb megállapítását az alábbiakban ismertetjük.

– A tevékenység 2011-ben és 2012-ben a világszerte észlelhető gyenge gazdasági eredmények miatt általában alacsony szinten maradt.

– 2012-ben a legtöbb védjegybejelentést Kínában nyújtották be. Kínát az Egyesült Államok, Brazília, Törökország, Franciaország, Dél-Korea, Japán, Németország, Kanada és az Egyesült Királyság követte.

– Kína védjegy hivatala közel 925 000 védjegyet publikált 2012-ben, majdnem négyszerezésével az Amerikai Egyesült Államokban publikált 234 527 védjegybejelentésnek.

– 2012-ben a legtöbb védjegybejelentést, közel 393 000-at a 35. áruosztályban (hirdetés és üzletvezetés) nyújtották be.

– A 35. áruosztály után a legtöbb bejelentést, közel 270 000-et a 25. áruosztályban (ruházat, lábbeli, védősisak) nyújtották be.

C) A Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2012. áprilisi számának 131. és 132. oldalán ismertettük azt a pert, amelyet a *Design House of Christian Louboutin* (Louboutin) indított az *Yves Saint Laurent America, Inc.* (YSL) cég ellen piros cipőtalpra vonatkozó védjegyének bitorlása miatt. A bíróság nem állapított meg bitorlást, mert az YSL cipői kívül-belül pirosak voltak, de egyidejűleg utasította az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalát (United States Patent and Trademark Office, USPTO), hogy korlátozza a védjegyet olyan használatokra, amikor a piros külső talp ellentétben áll a cipő többi részének színével.

Így a Louboutin, miközben megoldotta az YSL-lel folytatott nézetkülönbségét, vitába bonyolódott az USPTO-val védjegyének módosításával kapcsolatban. A hivatal annak érdekében, hogy eleget tegyen a bíróság utasításának, a következő leírást javasolta, amelyben a dőlt betűs rész a változtatásokat jelöli: „A piros szín(eke)t igényeljük a védjegy jellemzőjeként. A védjegy egy cipőn egy lakkozott piros *külső* talpból áll, amely *ellentétben áll a cipő megmaradó csatlakozó részének (amely felsőrészként ismert) a színével.*”

A Louboutin nem értett egyet a korlátozott meghatározással, és a hivatal szövege helyett az alábbi javasolta: „A piros szín(eke)t igényeljük a védjegy jellemzőjeként. A védjegy egy cipőn egy lakkozott piros *külső* talpból áll, amely *ellentétben áll a cipő bármely látható részének színével.*”

Minthogy az USPTO úgy látta, hogy a Louboutin meghatározása nem egyezik a bíróság javaslatával, a Louboutin a bíróságtól kérte az ügy tisztázását. Így jelenleg ismét a bíróságnak kell állást foglalnia az ügyben.

D) A Hetedik Kerületi Fellebbezési Bíróság nemrég úgy döntött, hogy az „50/50” című film producerei nem bitorolják a „Phifty-50” rapkettős védjegyet.

Az *Eastland Music*, amely védjegyként lajstromoztatta a PHIFTY-50 és az 50/50 védjegyet, azt állította, hogy a *Lionsgate Entertainment* és a *Summit Entertainment* bitorolja a védjegyeit azzal, hogy 2011-ben „50/50” címmel hozott forgalomba egy filmet. A film címe a rákban szenvedő főszereplő túlélési esélyére vonatkozott.

A fellebbezési bíróság fenntartotta az alsófokú kerületi bíróság döntését, amellyel elutasította a keresetet. Megjegyezte, hogy az 50/50 kifejezést és annak változatait hosszú idő óta használják szellemi tulajdon címszavaként, és számos filmet idéztek, amely ezt a kifejezést használta címében. „Ha az 50/50 kifejezésnek van bármilyen köze a szellemi tulajdonhoz, az az Eastland Music annak nagyon fiatal használója, és nincs abban a helyzetben, hogy a 2011. évi film miatt panaszt tegyen” – mondja a végzés.

Az összetévesztés valószínűségével kapcsolatban a bíróság ugyancsak azt állapította meg, hogy az Eastland Music-nak nagyon gyengén áll az ügye. Miként a végzés megállapítja: „Egy szellemi tulajdoni mű csak akkor bitorolhatja egy másik szerző védjegyét, ha a cím hamisan utal arra, hogy az utóbbi szerzőnek az eredeti műve.” Példaként a döntés megemlíti, hogy Truman Capote „Reggeli Tiffánynál” című regénye és az azonos című film nem bitorolja a híres ékszerész, Tiffany & Co. jogait, mert értelmes személy nem gondolja, hogy az ékszerész a könyv vagy a film forrása.

Egyetértett az alsófokú bírósággal abban is, hogy a védjegy jog nem használható fel egy művészi munka tartalma fölötti jogszerzésre. Az alsófokú bíróság azt állapította meg, hogy az „50/50” cím művészi vonatkozásban áll a film tárgyával, mert a főszereplő túlélési esélyére vonatkozik.

E) Az alábbiakból látni fogjuk, hogy a *Google* tisztában van azzal, hogy egy védjegy tulajdonos elveszítheti szövetségi lajstromozását, ha védjegyének megszűnik a megkülönböztető képessége, és rokonértelművé válik egy általános termékkel vagy szolgáltatással. Például az *Otis Elevator Company* elveszítette védjegylajstromozását az „elevátor” szóra, miután ez a kifejezés általánossá (generic) vált. *B. F. Goodrich ZIPPER* védjegye hasonló sorsra jutott, miután a cipzár általánosan ismert lett.

Védjegye megkülönböztetőképességének fenntartása érdekében a Google helyteleníti a „googling” kifejezés használatát a világhálón végzett kutatásra való utaláskor. 2006-ban blogpostájában ezt írta: „Bár örülünk annak, hogy olyan sokan gondolnak ránk, amikor a világhálón végzett kutatásról van szó, kérjük, szembesüljenek azzal, hogy van egy védett védjegyünk, és ezért azt szeretnénk, ha a Google szót csak akkor használnák, amikor valóban a Google Inc.-re és szolgáltatásainkra utalnak.”

A Google válasza a Svéd Nyelvi Tanács számára hasonló kísérletnek tekinthető védjegyének megvédésére. Levelében a Google változtatásokat kért az „ooglebar” (guglizható) kifejezésben, és arról való lemondást kért, hangsúlyozva, hogy a GOOGLE szó lajstromozott védjegy. A Svéd Nyelvi Tanács végül elhatározta, hogy ezt a szót teljesen eltávolítja a nyelvhasználatból.

Miként a Google rávilágít, egy védjegy egyszerű lajstromozása nem elegendő a márkanév (brand) megvédésére. A védjegy élettartama alatt dolgozni is kell a jogok érvényesítése és védelme céljából.

F) Az *Apple* 2012 novemberében az USPTO-nál kérelmet nyújtott be az IPAD MINI védjegy lajstromozása iránt.

Lee-Anne Berns, a hivatal elővizsgálója arra hivatkozva utasította el a kérelmet, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy a védjeggyel ellátott áruknak egy vonását vagy jellemzőjét írja le.

A hivatalos elutasító határozatban az USPTO az „Ipad” kifejezést deszkriptívnek találta, azzal érvelve, hogy az „I” előtag „internetet” jelent, míg a „pad” (blokk) szó „blokk-komputerre” vagy „internetes blokk-készülékre” vonatkozik, és ezeket a kifejezéseket a „táblakomputerek” szinonimájaként használják.

A „mini” szó olyasmit jelent, ami határozottan kisebb, mint típusának vagy osztályának egyéb tagjai, és így az „IPAD MINI” olyan kifejezések kombinációja, amelyek védjegyként nem lajstromozhatók – mondja az azóta már visszavont végzés.

Az Apple-hez intézett kiegészítő hivatali végzésben az USPTO megállapította: „A bejelentés további felülvizsgálata során az elővizsgáló megállapította, hogy az első végzésben foglalt elutasítást vissza kell vonni. Az elővizsgáló elnézést kér az okozott kellemetlenségért.”

A végzés azt is tanácsolta az Apple-nek, hogy módosított védjegybejelentéséhez csatoljon egy disclaimert is, világossá téve, hogy a bejelentés IPAD MINI-re mint egészre, nem pedig „mini”-re vonatkozik.

Megemlítjük, hogy az első végzést megfordító helyes döntésében maga az elővizsgáló tette a következő megjegyzést: „Úgy gondolom, hogy a kezdeti döntés a védjegy IPAD részének állítólagos leíró jellegével kapcsolatban az adott körülmények között kérdéses volt”.

Az első végzésben az elővizsgáló megjegyezte, hogy az Apple könnyen elháríthatta volna az elutasító végzésnek ezt a részét, beadványában utalva arra, hogy a védjegyre birtokol egy korábbi lajstromozást.

Úgy gondoljuk, hogy Berns elővizsgáló hibájának beismerésével egy szép, de ritka erényről tett tanúbizonyságot.

G) Egy vermonti népművész, *Bo Muller-Moore* (Muller) 2011 januárjában kérelmet nyújtott be az USPTO-nál az EAT MORE KALE (egyél több káposztát) védjegy lajstromozása iránt. Ezután a gyorsétterem-tulajdonos *Chick-fil-A* (Chick) felszólította Mullert, hogy szüntesse meg a védjegyeztetni szándékolt mondat használatát olyan pólókon, amelyeket Vermontban és annak környékén árusít „eatmorekale.com” weboldalán. A gyorsétterem-óriás azzal érvelt, hogy a Muller által használt mondat túlságosan hasonlít az ő EAT MORE CHICKEN (egyél több csirkét) védjegyéhez.

Az új védjegyért folytatott harc, amelyet sokan Dávid és Góliát harcához hasonlítanak, Góliát javára látszik eldőlni. A hivatal elővizsgálója ugyanis elutasította Muller bejelentését, megállapítva, hogy a bejelentő védjegye az általános kereskedelmi benyomást tekintve hasonlít a lajstromozott védjegyhez. Az elővizsgáló elismerte ugyan, hogy a „kale” és a „chicken” szó eltérő és sajátos jelentésű, végül mégis arra a következtetésre jutott, hogy a védjegyek közötti hasonlóság fontosabb, mint a különbségek.

Az ügy rámutat, hogy a véleménybíróság győztesei nem mindig azonosak a tényleges bíróság győztesével, minthogy Muller a nagyközönség részéről széles körű támogatást élvez.

Brazília

A) A Brazil Szabadalmi és Védjegy hivatal korábbi korszerűsítési törekvéseit örömmel üdvözölte a helyi iparjogvédelmi közösség. A hivatal elnöke, Jorge Avila 2013 márciusában további fejlesztéseket jelentett be.

Néhány évvel ezelőttig nem volt világos Brazília hozzáállása a szellemi tulajdon fontosságához, ami hátrányosan befolyásolta a Brazil Szabadalmi és Védjegy hivatal szerepét és az ország szellemitulajdon-fejlesztési politikáját. Ez a helyzet néhány évvel ezelőtt megváltozott, és az innováció a gazdasági növekedés fontos tényezőjévé vált, ami erősen befolyásolta a hivatal ügyintézését.

A Brazil Szabadalmi és Védjegy hivatal az elkövetkezendő tíz évben a világ kilenc legnagyobb szabadalmi és védjegy hivatala között kíván helyet foglalni. Az idő fogja eldönteni, hogy ez lehetséges-e. A valóság az, hogy már útban van e cél felé, és a korszerűsítést e mozgás stratégiai szempontjának tekinti.

Fontos új lépés történt 2012. december 31-én, amikor felülvizsgálták és megerősítették a hivatal összes alapszabályát és rendeletét. Ezeket „új törvényeknek” nevezik.

A külső és belső felhasználók által betartandó új rendszert 2013. március 9-én publikálták. Száztizenkét különböző ilyen törvényt és rendeletet adtak ki. Ezek közül 79 elnöki rendelet, amelyek közül az első visszavon minden korábbi irányelvet és rendeletet. A többi 78 közül 34 a hivatal belső adminisztrációját szabályozza, míg 44 a felhasználók érdekét szolgálja. E 44 rendelet közül a 11. a díjakat szabályozza, megtartva azok régi mértékét, de csökkentve az elektronikus szabadalmi bejelentések díjait. A 22. rendelet a Brazil Szabadalmi és Védjegy hivatal elektronikus hivatalos lapját (Electronic Gazette) szabályozza.

A fennmaradó rendeletek a sajátos szellemitulajdon-jogokra, így a szabadalmakra (18) és a védjegyekre (10) vonatkoznak. A vizsgálati irányelvek kézikönyvét a 64. rendelet (szabadalmak) és a 28. rendelet (védjegyek) tartalmazza.

A 14. rendelet az első hivatali végzés kiválasztását célzó öt változatot irányoz elő, amelyek közül egy a használati mintákra, három a PCT-bejelentésekre és egy az együttműködési elővizsgálati programra vonatkozik a hivatali hátralék csökkentése céljából. A 62. rendelet e-szabadalmi rendszert létesít, míg a 75. rendelet a zöld szabadalmi bejelentések elsőbbséges vizsgálatát alapozza meg.

A rendeletek többsége nem idéz elő döntő változásokat, de valamennyi hozzájárul a rendszer megerősítéséhez.

Még további változtatások is várhatók, különösen a szabadalmi elővizsgálati eljárás meggyorsítására, hogy csökkenteni lehessen a feldolgozatlan bejelentések számát.

B) A Brazil Szabadalmi és Védjegy hivatal 2013. április 1-jén egy közvetítő központot nyitott meg, amely szabadalmi és védjegyügyekben, valamint hamisítási és tisztességtelen versenyt tiltó jogszabályba ütköző ügyekben felmerülő vitákat hivatott a bíróságoknál hatékonyabban és olcsóbban elintézni.

Jorge Avila, a hivatal elnöke kijelentette, hogy az új központ jó és olcsó megoldást kínál a szellemi tulajdoni vitás ügyek megoldására.

Dánia

A Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság a közelmúltban azt a kérdést vizsgálta, hogy az OPUS-DEI: EXISTENCE AFTER RELIGION megjelölés és használata a dán *Dema Games ApS* (Dema) által sértette-e a *Prelatura Del Opus Dei Region de España* (Prelatura) jogát az OPUS DEI védjegy használatára. A bíróság azt is vizsgálta, hogy a Prelatura közösségi védjegye érvénytelen-e, vagy pedig érvénytelennek kell-e nyilvánítani a védjegy használatának hiánya miatt.

Az ügy előzménye, hogy a Prelatura 1998 óta birtokosa az OPUS DEI szóvédjegynek a 16., 38., 41. és 42. áruosztályban. A Dema 2009-ben lajstromoztatta az OPUS-DEI: EXISTENCE AFTER RELIGION védjegyet a 16. és a 28. áruosztályban.

A Prelatura a Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróságtól kérte a Dema kötelezését arra, hogy töröltesse védjegyének lajstromozását, és tiltsa meg a Demának a védjegy használatát.

Ezzel szemben a Dema azt állította, hogy a Prelatura közösségi védjegyének lajstromozása érvénytelen, vagy pedig érvényteleníteni kell azokkal az árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyekre nézve a Prelatura nem tudja bizonyítani, hogy a védjegyet használta az Európai Unióban.

A bíróság megállapította, hogy az OPUS DEI védjegy kellő megkülönböztetőképeséggel rendelkezik a lajstromozás által védett árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban. Azt is megállapította, hogy a Dema nem rendelkezett elegendő okkal annak kétségbe vonásához, hogy a Prelatura kellő mértékben használta a védjegyet a 38. és a 42. áruosztályban. Emellett a bíróság szerint elképzelhetetlen volt, hogy a Dema áruit a 28. áruosztályban azonosnak lehetne tekinteni a Prelatura 38. és 42. áruosztályban végzett szolgáltatásaival.

Megállapította továbbá, hogy a Prelatura eleget tett használati köteletségének a 41. áruosztályban a vallási nevelés, valamint a vallási összejövetelek szervezése és vezetése terén, de nem nyújtott be bizonyítékot arra nézve, hogy a védjegy feltüntetésével publikált volna nevelési anyagot, ezért nem tett eleget a védjegy használatának nevelési anyagokkal kapcsolatban. Továbbá a Prelatura nem bizonyította, hogy a védjegyet használta volna egyéb árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban a 16. és a 41. áruosztályban. Ezért a bíróság megállapította, hogy a Prelatura közösségi védjegy lajstromozását érvényteleníteni kell a 16. áruosztályban, és korlátozni kell a 41. áruosztályban „vallási nevelésre” és „vallási összejövetelek szervezésére és vezetésére”.

A bíróság azt is megállapította, hogy az OPUS DEI védjegyet jól ismertnek kell tekinteni Dániában. Emellett a Prelatura és a Dema védjegyeit megtévesztően hasonlóknak találta. Azt is megállapította azonban, hogy nem volt hasonlóság azokban az árukban, amelyekkel kapcsolatban a védjegyeket használták: a Dema játékokat ajánlott, amelyek a fenti korlátozás

után semmiképpen sem voltak megtévesztően hasonlóak a Prelatura védjegyei által fedett szolgáltatásokkal. Ezért a bíróság fenntartotta a Dema-védjegy lajstromozását, és megengedte annak a Dema által történő használatát.

Bár a Prelatura használta az OPUS DEI megjelölést, a Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság úgy találta, hogy ez nem gátolta a Dema védjegyének lajstromozását a dán védjegy törvény 14(4) cikke szerint, mert az áruk nem voltak hasonlóak.

Dél-Korea

A Dél-Koreai Szellemi Tulajdon Hivatalánál 2012-ben 57 821 szabadalmi bejelentést (3%-os növekedés az előző évhez képest), 3625 használatiminta-bejelentést (18,7%-os növekedés) és 16 226 mintabejelentést (3%-os növekedés) nyújtottak be.

A védjegybejelentések száma 2012-ben 31 975 volt, ami az előző évhez képest 6%-os csökkenést jelent.

2012-ben a lajstromozott szabadalmak száma 29 883 volt (3,4%-os csökkenés az előző évhez képest), a lajstromozott használati mintáké 1566 (9,7%-os csökkenés) és a lajstromozott mintáké 12 603 (7,8%-os növekedés) volt.

2012-ben a lajstromozott védjegyek száma 18 890 volt (9,9%-os csökkenés az előző évhez képest).

Egyesült Királyság

A) A kormány bejelentette, hogy változtatni kívánnak az angol szabadalmi törvényen olyan módon, hogy ha ez a változás hatályba lép, a szabadalommal védett gyógyszerekkel kapcsolatban végzett klinikai kísérleteket szabadalombitorlás nélkül el lehet majd végezni.

A szabadalmi törvény kivon bizonyos tevékenységeket a szabadalmi oltalom alól. Az ún. „kísérleti felhasználásra vonatkozó kivételnek” (experimental use exemption) az a hatása, hogy a kísérleti célból végzett, a találmány tárgyára vonatkozó tevékenységek nem képeznek bitorlást. Az angol bíróságok azonban ezt szűken értelmezik, mert az új gyógyszer hatósági jóváhagyása céljából végzett klinikai kísérleteket általában nem tekintik az ilyen kivétel alá esőnek.

Más európai uniós országokban azonban másképp értelmezik a kísérleti felhasználásra vonatkozó kivételt, mert az kiterjed bármilyen gyógyszer forgalombahozatali engedélye érdekében végzett cselekedetekre. Ez annyit jelent, hogy egy szabadalmazott gyógyszerrel kapcsolatban végzett klinikai kísérletek ezekben az országokban nem jelentenek bitorlást, ellentétben az Egyesült Királysággal, ahol az ilyen tevékenységet bitorlásnak tekintik.

Az Egyesült Királyság Szellemitulajdon-védelmi Hivatala (United Kingdom Intellectual Property Office, UKIPO) érdekelt szakemberekkel konzultációt folytatott arról, hogy a szabadalommal védett gyógyszerekkel kapcsolatban folytatott klinikai próbák mentesek legye-

nek-e a szabadalombitorlástól. A válaszok túlnyomó többsége a törvény megváltoztatását javasolta, és most a kormány ennek megfelelően fog eljárni. A törvényváltoztatás előreláthatólag 2013 októberében lép hatályba, és az UKIPO szerint „a változtatás lehetővé fogja tenni, hogy klinikai és szabadföldi kísérleteket, valamint egészségtechnológiai értékeléseket szabadalmazott gyógyszerekkel kapcsolatban szabadalombitorlás veszélye nélkül lehet majd az Egyesült Királyságban elvégezni.”

B) 2012. november 27-én a Szabadalmi Bíróság (Patents Court, PC) döntést hozott egy olyan kérelem ügyében, amelyben kétségbe vonták hatáskörét egy olyan nemleges megállapítási kérelem elbírálására, amely az európai szabadalomnak megfelelő angol és más országokbeli nemzeti szabadalmakra vonatkozott.

A PC megállapította, hogy az *Actavis Group HF* (Actavis) nevében indított eljárásorozatot érvényesen kézbesítették mind a szabadalom jogászai által adott hozzájárulás szerint, mind a PC illetékességébe tartozó kézbesítési helyen.

A szabadalmas elfogadta, hogy ha hozzájárult az eljárási iratok kézbesítéséhez (ami – miként fentebb közöltük – megtörtént), akkor ez a hozzájárulás kiterjed a kereset kapcsán hatáskörrel rendelkező bíróságra is. Ezért a bíróság azon a véleményen volt, hogy nem utasítaná el a keresettel kapcsolatos ügyintézés (vagyis nemleges megállapításra vonatkozó nyilatkozat kiadását az európai szabadalom nem egyesült királyságbeli érvényesítései kapcsán) annak leállításával *forum non conveniens* (nem megfelelő fórum) alapon a nem egyesült királyságbeli érvényesítések vonatkozásában.

Az ügy háttere, hogy az Actavis ügyvédei felkérték az *Eli Lilly and Company*-t (Lilly), ismerje el, hogy az Actavis nem bitorolja rák kezelésére használt pemetrex gyógyszerének nátriumsójára vonatkozó európai szabadalmának megfelelő egyesült királyságbeli, francia, német, olasz és spanyol szabadalmait. Az Actavis ügyvédei levelükben kijelentették, hogy ügyfelük, valamint annak tárgyhoz tartozó nemzeti leányvállalatai ügyében járnak el.

A Lilly ügyvédek keresztül elutasította a kért nyilatkozat megadását, azonban a levelezésben megállapította, hogy ügyvédeit utasította levelek átvételére.

Az Actavis ügyvédei ekkor perket indítottak az Actavis nevében a Lilly ellen, nemleges megállapítást kérve az európai szabadalomnak megfelelő angol, francia, német, olasz és spanyol szabadalmak vonatkozásában. A bírósági iratokat a Lilly ügyvédeknek hivatalába kézbesítették, valamint az angol szabadalmi lajstromban feljegyzett egyesült királyságbeli kézbesítési címre is.

A Lilly azt állította, hogy az európai szabadalmának megfelelő angol szabadalommal kapcsolatban az eljárások iratait nem érvényesen kézbesítették, és amennyiben a kézbesítést a bíróság szabályai szerint végezték (ellentétben hozzájárulásukkal), akkor a bíróságnak le kell állítania az eljárásokat az európai szabadalomnak megfelelő nem angol szabadalmak vonatkozásában *forum non conveniens* alapon.

Lényeges pont, amelyet kezdetben meg kell állapítanunk, hogy az Actavis nem vonta kétségbe az európai szabadalom érvényességét, vagy nem állította, hogy az európai szabadalom érvénytelen.

Az Actavis azzal érvelt (és a Lilly ezt elfogadta), hogy ilyen körülmények között nem kívánják a bíróságtól az ítékezés elhárítását a Brüsszeli rendelet 22(4) cikke alapján, amely kizárólagos hatáskört ruház a lajstromozott szellemi tulajdon-jogok érvényességének megtámadásával kapcsolatban azoknak az államoknak a bíróságaira, ahol ezek a jogok lajstromozva vannak.

A PC megállapította, hogy az általa némi részletességgel áttekintett körülmények között a Lillynek érvényesen kézbesítettek annak a hozzájárulásnak az alapján, amelyet a Lilly ügyvédei adtak. A bíróság az adott körülmények között azt állapította meg, hogy a Lilly Európai Szabadalmi Műveleti Részlege (European Patent Operations Department) Angliában üzleti székhelye volt, és ezért az európai szabadalomnak megfelelő nem egyesült királyságbeli szabadalmak vonatkozásában is érvényesen kézbesítették a bírósági iratokat.

Ezután a PC azt vizsgálta, hogy bár a kézbesítés a CPR 6.9(2) szabály alapján érvényesen történt, a bíróságnak a *forum non conveniens* alapján le kell-e állítania az eljárásokat.

A felek lényegileg egyetértettek abban, hogy meg lehetne próbálni a francia, a német, az olasz és a spanyol bíróságtól megszerezni az európai szabadalomnak megfelelő francia, német, olasz, illetve spanyol szabadalmakkal kapcsolatban nemleges megállapításra vonatkozó nyilatkozatokat.

A Lilly által az eljárások leállítására vonatkozó fő érv a szabadalmi igénypontok oltalmi köre érvényességének a fontosságára és ezért a bitorlás megállapítására vonatkozott (jóllehet a szabadalom érvényességét nem vonták kétségbe). Az Actavis számos érvet hangoztatott azzal kapcsolatban, hogy miért az angol bíróságnak kell meghatározni mind az öt szabadalom kapcsán a bitorlás hiányát. Rámutatott, hogy a vita nem volt valódi *forum non conveniens* típusú vita, amennyiben azt kellett megállapítani, hogy az angol bíróságnak kell-e döntenie mind az öt szabadalom ügyében, vagy pedig ezekben az ügyekben öt különböző bíróságnak kell-e döntenie. Az Actavis azzal kapcsolatban is több okot sorolt fel, hogy miért előnyös, ha angol bíróság dönt mind az öt kérelemben: 1. az ügyet egyetlen jogászcsoporthoz és tanúcsoporthoz közbejöttével lehetne lefolytatni; 2. az ügyet egyetlen törvényre hivatkozva lehetne eldönteni (amennyiben a Lilly nem akar külföldi jogra hivatkozni), és 3. még ha eltérő törvényeket kellene is alkalmazni, ez azt jelentené, hogy egy elsőfokú bíróság és egy fellebbezési bíróság döntene mind az öt ügyben, ami kiküszöbölné az összeegyeztethetetlen döntések lehetőségét.

A PC kedvezően fogadta az Actavis érveit, és megállapította, hogy az érvényes kézbesítések alapján nem engedélyezné a nem egyesült királyságbeli négy ügy leállítását *forum non conveniens* alapon. A döntés legfontosabb megállapítása azzal a ténnyel kapcsolatos, hogy a bíróság elutasította érvényesen kézbesített, nemleges megállapításra vonatkozó kereseteket

felfüggesztését egy európai szabadalomnak megfelelő nem egyesült királyságbeli szabadalmakkal kapcsolatban *forum non conveniens* alapon.

A PC döntését 2013. május 21-én jóváhagyta a Fellebbezési Bíróság (Court of Appeal), megerősítve, hogy az angol bíróság illetékességébe tartozik az EP 1 313 508-nak megfelelő francia, német, olasz és spanyol szabadalomra vonatkozó nemleges megállapítási keresetek intézése.

C) Az *Omnipharm Limited* (Omnipharm) v. *Merial*-ügyben Anglia és Wales Fellebbezési Bírósága (Court of Appeal of England and Wales, CA) fenntartotta az elsőfokú bíróság döntését, amely megvonta a Merial egyik szabadalmát nem kielégítő kinyilvánítás miatt. A CA elutasította a Merial fellebbezését is az ellen, hogy fizetnie kelljen az Omnipharm költségeinek 40%-át.

A Merial említett szabadalmi közül az egyik az EP 0 881 881 számú ('881-es) európai szabadalom és a másik a GB 2 317 564 számú ('564-es) angol szabadalom volt, amelyek a parazitaölő fipronillal állatok védelmére vonatkoztak bolhák és kullancsok ellen.

Az ügy háttere, hogy korábban az Omnipharm nemleges megállapítást kért a Merialtól négy fontos fipronilkészítménnyel kapcsolatban. A Merial nem tett eleget ennek a felkérésnek, és ezért az Omnipharm megsemmisítési eljárást indított a szabadalmak ellen kézenfekvőség és nem kielégítő kinyilvánítás miatt, valamint bitorlás hiányára vonatkozó nemleges megállapítást is kért. Első fokon a '881-es szabadalmat módosított formában fenntartották, bár a Merial védekezése során elismerte, hogy a négy készítmény közül három nem bitorolta ezt a szabadalmat.

Az '564-es szabadalom elleni támadás nem kielégítő kinyilvánítás miatt eredményes volt. A bíró megjegyezte, hogy a leírás példái nem nyilvánítottak ki összetételi részleteket, kivéve azt, hogy egy kristályosodásgátlónak, egy szerves oldószernek és egy szerves társoldószernek kell jelen lennie. A leírás nem tartalmazott kitanítást arra nézve, hogy ezeket a komponenseket hogyan kell kiválasztani vagy egyesíteni, ezért a bíró megállapította, hogy az '564-es szabadalom nélkül a kellő kinyilvánítást.

A Merialnak meg kellett térítenie az Omnipharm költségeinek 40%-át.

Fellebbezés után a Merial azzal érvelt, hogy az alsófokú bíró nem ismerte el, hogy egy szabadalomnak nem kell sajátos példákat tartalmaznia. A CA azonban fenntartotta az alsófokú bírónak azt a nézetét, hogy az összetételt megadó megfelelő példák nélkül a szabadalom nem nyújt megfelelő útmutatást a szakember számára, és nem nyújt segítséget a technika állásában foglalt tanításon és az általános szaktudáson túl.

A Merial azt is előadta, hogy az elsőfokú bíró következtetései nem voltak összhangban a szövegezési szakértők bizonyítékával, mert az utóbbiak a találmányok megvalósítását rutinfeladatnak tekintették. A CA azonban egyetértett az alsófokú bírónak azzal a nézetével, hogy a „dermális eloszlás vonatkozó elmélete” nem képezi részét az általános szaktudásnak. A CA kielégítőnek találta azt, hogy az alsófokú bíró megfelelő bizonyítékot talált annak

megállapítására, hogy az '564-es szabadalom kinyilvánítása nem kielégítő; a felek szakértői ugyanis ezen a ponton nem értettek egyet.

A költségek megítélésével kapcsolatban a Merial azzal érvelt, hogy az eredmény nem tükrözi megfelelően azt, hogy ki a győztes és ki a vesztes. Egyrészt az Omnipharm eredményes volt abban, hogy három készítménnyel kapcsolatban bitorlás hiányára vonatkozó nemleges nyilatkozatokat kapott. Másrészt fenntartották a Merial '881-es szabadalmát, amely kereskedelmi összetételekre vonatkozott. A CA megállapította, hogy az alsófokú bíró ismerte az aranyszabályt: „Túl nagy súlyt helyezve az általános győztest érintő döntésre, igazságtalan eredményt kaphatunk”. Ezért figyelembe vette azokat a bonyodalmakat, amelyek az „általános győztesre” vonatkozó döntéssel kapcsolatosak, és elutasította a költségekre vonatkozó fellebbezést.

Európai Szabadalmi Hivatal

Az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) fellebbezési tanácsa 2013. április 11-én tartott nyilvános tárgyalásán úgy döntött, hogy megsemmisíti az 1 040 185 B1 számú, a német Oliver Brüstle professzornak február 22-én engedélyezett szabadalmat, amelynek címe: „Neurális prekursorsejtek, eljárások azok előállítására, valamint alkalmazásuk neurális hiányterápiában”. Ez a szabadalom leírja a prekursor idegsejtek felhasználását orvosi célokra, különösen súlyos neurális hiánybetegségek, így Parkinson-kór, Huntington-kór és Alzheimer-kór kezelésére, és azt is ismerteti, hogyan állítják elő ezeket a sejteket humán és embrionális őssejtekből. Az amerikai *Garon Corporation* felszólalt a szabadalom engedélyezése ellen, és kérte a szabadalom megsemmisítését.

A felszólalási eljárásban mindkét fél érveinek megfontolása után az ESZH Felszólalási Osztálya úgy döntött, hogy a nevezett szabadalmat meg kell semmisíteni azon az alapon, hogy olyan anyagot tartalmaz, amely nincs kinyilvánítva az eredeti bejelentésben, amit viszont tilt az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE). A Felszólalási Osztály döntése ellen fellebbezni lehet az ESZH fellebbezési tanácsánál.

Mint minden műszaki eljárás, a biotechnológiai találmányok – ideértve a humán embrionális őssejtekre vonatkozókat is – elvben szabadalmazhatók lennének az alkalmazható törvény, vagyis az ESZE alapján, feltéve, hogy a találmány új, feltalálói tevékenységen alapszik, iparilag alkalmazható, és nem esik az ESZE szabadalmazhatóságot kizáró rendelkezései alá. Az ESZH fellebbezési tanácsainak vonatkozó joggyakorlata, különösen a Bővített Fellebbezési Tanács G 2/06 számú döntése konkrét útmutatást ad az őssejt-technológia vonatkozásában.

Itt említjük meg, hogy a Németországban párhuzamosan benyújtott szabadalmi bejelentésre a Német Szabadalmi és Védjegy hivatal (Deutsches Patent- und Markenamt, DPMA) 1997-ben adott szabadalmat, amely ellen felszólalt a Greenpeace arra hivatkozva, hogy a szabadalom nem egyeztethető össze az 1998. évi európai biotechnológiai irányelvekkel. A

Szövetségi Szabadalmi Bíróság (BPG) a felszólalás alapján a Brüstle-szabadalmat érvénytelennek nyilvánította. Ezután Brüstle a Szövetségi Legfelsőbb Bíróságnál (BGH) nyújtott be fellebbezést. A BGH kérdéseket intézett az Európai Unió Bíróságához (CJEU) a humán embriót felhasználó szabadalmak érvényességével kapcsolatban. A CJEU azon a véleményen volt, hogy a humán embriók felhasználása gyógyászati vagy diagnosztikai célokra szabadalmazható, azonban nem szabadalmazható a felhasználásuk pusztán tudományos kutatási célra. A BGH a CJEU döntése alapján 2012. november 27-i döntésében – amelyről az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2013. áprilisi számának 91. oldalán adtunk hírt – megváltoztatta a BPG döntését, és fenntartotta a szabadalmat azzal a megkötéssel, hogy az embrionális őssejteket nem állíthatják elő embriók elpusztításával.

Az ESZH felszólalási tanácsának áprilisi döntése tehát ellentétes a BGH 2012. novemberi döntésével.

Európai Törvényszék

A *K2 Sports Europe GmbH* (KSE) v. *OHIM*-ügyben az Európai Törvényszék (General Court of the European Union, GCEU) helybenhagyta a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (Office for Harmonization in the Internal Market, BPHH) fellebbezési tanácsának azt a döntését, hogy a *Kahru Sport Iberica* (Kahru) által lajstromozásra benyújtott ábrás védjegy, amely a „sport” szó előtt egy „K” betűre emlékeztető elemet tartalmaz, nem bitorolja a KSE által korábban lajstromoztatott *K2 SPORTS* szóvédjegyet a 18., 25. és 28. áruosztályban.

A Kahru 2008 decemberében közösségi védjegyként kérte lajstromozni a „K” betűnek kinéző grafikus elemet az utána következő „sport” szóval együtt.

2009 májusában a KSE felszólalt a Kahru ábrás védjegye ellen. A felszólalást arra alapozta, hogy 2008 márciusában, tehát korábban lajstromoztatta a *K2 SPORTS* védjegyet ugyanazokban az áruosztályokban. A KSE felszólalásában egy 2008 júliusában lajstromozott „sport” nemzetközi védjegyre is hivatkozott, amely számos közösségi országban hatályban volt.

A KSE a 207/2009 számú közösségi védjegyrendelet 8.1(b) cikkére alapozta felszólalását, és azt állította, hogy a két védjegy között fennáll az összetévesztés valószínűsége. Az áruk, amelyekre mindkét védjegy vonatkozott, azonosak voltak, és a KSE arra hivatkozott, hogy a védjegyek megtévesztően hasonlóak.

A BPHH első fokon elutasította a KSE felszólalását, és ez ellen a KSE a BPHH fellebbezési tanácsához nyújtott be fellebbezést. A tanács fenntartotta a BPHH döntését, megállapítva, hogy a két védjegy között nem áll fenn az összetévesztés valószínűsége, mert azok általában eltérők, és az egyetlen azonos elemet a „sport/sports” szavak képezik, amelyek deskriptívek „vagy legalább nagymértékben utalók” voltak. A tanács azt is megállapította, hogy a „K” betű KSE védjegyében és az ábrás elem a Kahru védjegyében nem bír közös jellemzőkkel. A KSE a GCEU-nál nyújtott be fellebbezést a tanács döntése ellen.

A GCEU előtt a KSE arra hivatkozott, hogy a tanács helytelenül értelmezte azt, ahogyan a közönség értelmezné a Kahru védjegyének ábrás elemét, és hogy globálisan nem helyesen ítélte meg a jeleket, amikor azokat nem találta hasonlóknak.

A tanács úgy tekintette a Kahru védjegyet, hogy az a „sport” szóból és egy olyan ábrából áll, amelyet két egymás felé hajló, de középen egymást nem érintő vonal képez. Ezt tekintette a védjegy dinamikus elemének. A közös „sport” elem jelenléte a védjegyeket nem tette fogalmilag vagy fonetikusán hasonlóvá a szó gyenge megkülönböztetőképesége miatt.

A KSE azt állította, hogy míg a „sport” elem egy alapvető angol szó, amelyet az érintett területeken minden átlagos fogyasztó megért, az nem teljesen deskriptív minden területen és minden áruosztályban. A fogyasztók eltérően ejtik és értelmezik, és ezért az ilyen különbségek hozzájárulnak a védjegyek eltérésének mértékéhez. Ezért a „sport” szót nem kell elhanyagolhatónak tekinteni az áruk hasonlóságának megítélésékor.

A GCEU azonban fenntartotta a tanács döntését, mert „a sport szó a sportos stílusú sportruházat fogalmára utal, és ezért az ilyen árukra nézve deskriptív”. Emellett a GCEU szerint a KSE nem helyesen állapította meg, hogy a sport/sports szavak azonossága hozzájárul a védjegyek hasonlóságához, mert ahhoz ezeknek a szavaknak az elkülönített vizsgálatára, nem pedig a védjegyeknek egészként való összehasonlítására lenne szükség.

A „sport” szótól eltekintve a tanács megállapította, hogy a védjegyek összes jellemzőikben különböznek, mert az ábrás védjegy figuratív eleme nem reprodukálja a „K” betű jellemző elemeit. Minthogy ez az elem sajátos ecsetvonásként volt stilizálva, a tanács első fokon fenntartotta a BPHH azon döntését, hogy az elem egyáltalán nem emlékeztet az ábécé valamelyik betűjére. Amennyiben mégis emlékeztetne valamilyen betűre, az az „X” vagy a „H” betű lehetne.

A GCEU megállapította, hogy, mivel a figuratív elem első látásra nem emlékeztet az ábécé betűjére, nem is lehet kiejteni. Ennek megfelelően a Kahru védjegyet „sports”-ként kellene ejteni, és a KSE szóvédjegyet sem „kei-tu sports”-ként ejtenék angolul vagy „ka-tsvai chports”-ként németül. Ez a kiejtésbeli különbség azt jelenti, hogy bár van fonetikai hasonlóság a két azonos szó („sports”) között, a védjegyek között fonetikai hasonlóságot egyedül ilyen alapon nem lehet megállapítani. Emellett a GCEU azt is megállapította, hogy a védjegyek általános felbecsülésekor a „sport” kifejezés egy sajátos szó, és hangzásilag nem lehet a „K” mássalhangzóval kapcsolni.

A fentiekből egyértelműen levonható többek között az a következtetés, hogy a GCEU egy védjegy egyéni jellegének megállapításakor előnyben részesíti, ha az tartalmaz egy olyan figuratív stilizált elemet, amely emlékeztet az ábécé egy betűjére, ha ez az elem gyengébb megkülönböztető képességű szóhoz kapcsolódik.

C) A GCEU helybenhagyta a BPHH Fellebbezési Tanácsának azt a döntését, amelyben összetévesztés valószínűségét állapította meg a BABILU közösségi védjegy és a korábban lajstromozott BABIDU közösségi védjegy között, ahol mindkét védjegy hirdetési szolgáltatásokra volt lajstromozva.

Az ügy előzménye, hogy egy *Ullrich* nevű vállalkozó a 35. áruosztályban hirdetési szolgáltatásokra lajstromoztatta a BABILU közösségi védjegyet. A *Punt-Nou* felszólalt a védjegy ellen saját korábbi BABIDU közösségi védjegye alapján, amelyet szintén a 35. áruosztályban lajstromoztak. A BPHH helyt adott a felszólalásnak. Az ezt követően benyújtott fellebbezést a BPHH tanácsa elutasította, mert megállapította, hogy a védjegyek azonos szolgáltatásokra vonatkoznak és hasonlóak, ami összetévesztés valószínűségét okozhatja. A döntés ellen *Ullrich* a GCEU-nál nyújtott be fellebbezést.

A GCEU döntése megállapította, hogy a két védjegy között nagyfokú vizuális és hangzasi hasonlóság áll fenn, mert csak az ötödik betűjükben különböznek. Minthogy egyik védjegynek sincs jelentése, nem lehet azokat fogalmilag összehasonlítani. A vonatkozó fogyasztóközönségnek csak nagyon csekély hányada lenne képes megérteni a „babilu” szót mint a „Babilon” szó akkád nyelvű változatát. Hasonlóképpen nagyon kevesen ismernék fel, hogy a „babilu” szó a „csevegni” jelentésű eszperantó „babili” szó felszólító alakja.

Arra a tényre tekintettel, hogy a két védjegy szolgáltatásai azonosak, nagyfokú a hasonlóságuk, és a korábbi védjegy rendes megkülönböztetőképességgel rendelkezik, a GCEU arra a következtetésre jutott, hogy a tanács helyesen állapított meg összetévesztési valószínűséget a két védjegy között annak ellenére, hogy a vonatkozó közönség, amely szakemberekből áll, az átlagosnál nagyobb mértékű figyelmet mutat.

Az Európai Unió Bírósága

A) Az Európai Unió Bíróságának (Court of Justice of the European Union, CJEU) 2012. június 19-én az IP TRANSLATOR-ügyben hozott döntése fordulópontot jelent az Európai Unióban a védjegybejelentések vizsgálata terén, sőt, a BPHH elnöke egy brüsszeli védjegykonferencián földrengéshez hasonlította. Ugyanakkor egyes nemzeti védjegy hivatalok nem lepődtek meg, mert gyakorlatuk már összhangban volt ezzel a döntéssel.

A döntés alapvetően a nizzai osztályozási rendszerrel függött össze. Az angol Szabadalmi Ügyvivők Intézete (Chartered Institute of Patent Attorneys, CIPA) és az Egyesült Királyság Szellemtulajdon-védelmi Hivatala közötti vita képezte a kiindulási pontot, amelyben a CIPA az IP TRANSLATOR védjegyet kívánta lajstromoztatni a 41. áruosztályban „oktatás, gyakorlás szolgáltatása, szórakoztatás, sportolás és kulturális tevékenységek” szolgáltatásokra. A hivatal elutasította a bejelentést azzal érvelve, hogy a lajstromoztatni kívánt jel nélkülözi a megkülönböztetőképességet, és fordítási szolgáltatásokra egyértelműen deskriptív, ezért nem lehet védjegynek minősíteni. Bár a bejelentő azt állította, hogy kérelme nem foglalta magában a fordítási szolgáltatásokat, az elővizsgáló elutasította a bejelentést, mert az a 41. áruosztály osztálycímét (azoknak az általános kifejezéseknek a listája, amelyek minden egyes osztályban leírják az illető osztályba tartozó áruk és szolgáltatások típusát) említette. Ebből az elővizsgáló arra következtetett, hogy a bejelentés oltalmat igényel az ebbe az osztályba tartozó valamennyi lehetséges árura és szolgáltatásra. A fordítási szolgáltatások nem

képezik részét a 41. osztály címeinek, de ennek ellenére a nizzai osztályozás 41. osztályába tartoznak.

Ez összhangban van a BPHH kialakult joggyakorlatával, amely mindig úgy tekintette, hogy az áruk és szolgáltatások listájában egy osztály megjelölése az összes lehetséges árut és szolgáltatást felöleli még akkor is, ha annak a konkrét osztálynak csupán a címét igénylik. A BPHH-hoz hasonlóan számos nemzeti védjegy hivatal (például a bolgár, az észt, a finn, a litván, a magyar, az olasz és a román is) hasonló joggyakorlatot folytat abból kiindulva, hogy ha egy bejelentő egy osztálycímet ad meg a bejelentésében, számára az osztályba tartozó összes árura és szolgáltatásra oltalmat kell adni.

Más bíróságok és védjegy hivatalok, így például a Német Szabadalmi és Védjegy hivatal csupán a konkrétan és világosan meghatározott árukra és szolgáltatásokra biztosít oltalmat, függetlenül attól, hogy a meghatározásban használnak-e osztálycímet.

Az Egyesült Királyság Felsőbírósága (UK High Court of Justice), amelyhez kezdetben az ügy került, a CJEU-hoz fordult annak tisztázása érdekében, hogy az uniós védjegy irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy elegendő világossággal és pontossággal kell azonosítani azokat az árukat és szolgáltatásokat, amelyekre védjegyoltalmat kérnek. A felsőbíróság azt kérdezte továbbá a CJEU-tól, hogy úgy kell-e értelmezni a védjegy irányelvet, hogy az egy bejelentő számára kizárja az áruk és szolgáltatások azonosításának lehetőségét csupán a nizzai osztályozás osztálycímeire való utalással.

Döntésében a CJEU megállapította, hogy a védjegy irányelvet úgy kell értelmezni, hogy a bejelentőnek azokat az árukat és szolgáltatásokat, amelyekre oltalmat igényel, elegendő világossággal és pontossággal kell azonosítania ahhoz, hogy csupán ezen az alapon lehetővé tegye mind az illetékes hatóságok, mind a versenytársak számára az oltalom tényleges mértékének a meghatározását.

A CJEU továbbá azt is megerősítette, hogy a védjegy irányelv nem zárja ki a nizzai osztályozás osztálycímeinek általános megjelölését az igényelt áruk és szolgáltatások azonosítására. Az ilyen azonosításnak azonban kellően világosnak és pontosnak kell lennie. A CJEU ilyen általános megjelöléseket egyes esetekben (példa megadása nélkül) önmagukban elég világosnak és pontosnak, míg más általános megjelöléseket túl általánosnak talált. Ennek megfelelően az illetékes hatóság feladata, hogy esetről esetre döntse el ezt a kérdést azon áruk és szolgáltatások szerint, amelyekre a bejelentő védjegyoltalmat kért. A CJEU a BPHH jelenlegi gyakorlatát elfogadhatatlannak találta.

E megállapítások eredményeként a CJEU megállapította, hogy annak a bejelentőnek, aki azoknak az áruknak és szolgáltatásoknak az azonosítására, amelyekre oltalmat igényel (a jelen esetben az IP TRANSLATOR lajstromozására vonatkozó kérelem esetében), egy konkrét osztály cím összes általános megjelölését használja, meg kell világosan jelölnie, hogy kérelme az adott osztály ábécélistájából az összes vagy csak egyes árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozik.

A fentieknek megfelelően a BPHH korábbi gyakorlata, amely elfogadott osztálycímekeket, és feltételezte, hogy az ilyen kérelem az osztályba tartozó valamennyi árura és szolgáltatásra vonatkozik, meg fog változni. A BPHH 2012. június 20-án ki is adott egy hirdetményt, amelyben közli, hogy azok a védjegybejelentők, akik június 21-én vagy azt követően olyan védjegybejelentést nyújtanak be, amelyben osztálycímet adnak meg az áruk vagy szolgáltatások jellemzésére, nyilatkozatot kötelesek benyújtani, amelyben egyértelműen közlik, hogy a megjelölt osztályba tartozó összes árut és szolgáltatást vagy azoknak csak egy részét kívánják igényelni.

Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a 2012. június 21. előtt lajstromozott olyan közösségi védjegybejelentéseket, amelyek osztálycímekeket tartalmaznak, olyanoknak fogja tekinteni, mint amelyek az illető áruosztály abécélistájában felsorolt összes árura vagy szolgáltatásra vonatkoznak. Ez alól kivételt képeznek azok a bejelentések, amelyekben a bejelentő közli, hogy az adott osztálynak csupán egyes megjelölt áruira vagy szolgáltatásaira vonatkozik a bejelentés.

B) A CJEU 2013. április 16-án elutasította az Olaszország és Spanyolország által benyújtott keresetet, amelyben e két ország megtámadta az egységes szabadalmi oltalom alapjául szolgáló megerősített együttműködést. Az alábbiakban röviden ismertetjük a CJEU ítéletének fontosabb pontjait.

A megtámadott határozat és a CJEU előtti eljárás ismertetése után az ítélet a keresetekre tér rá olyan módon, hogy először a felek érveit, majd a CJEU álláspontját közli.

A keresetek kapcsán a CJEU kitér arra, hogy a két keresetet egyesítette, és az azok alá támasztása érdekében hivatkozott érveket az alábbi módon csoportosította: *(i)* az Európai Unió Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) hatáskörének hiánya a szóban forgó megerősített együttműködés létrehozására; *(ii)* a Tanács hatáskörrel való visszaélése; *(iii)* azon feltétel megsértése, amely szerint a megerősített együttműködésre felhatalmazást adó határozatot lehetőségként kell elfogadni; *(iv)* az Európai Unió Szabályzata (EUSZ) 20. cikke (1) bekezdésének, valamint az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) 118., 326. és 327. cikkének a megsértése; *(v)* az Unió bírósági rendszerének a megsértése. Az alábbiakban ebben a sorrendben fogjuk tárgyalni a felek érveit és a CJEU álláspontját.

Ad (i)

A felek állítása szerint a szellemi tulajdon-jogok egységes oltalmának létrehozására vonatkozó terület nem tartozik az Unió kizárólagos hatáskörébe. A Tanács tehát nem rendelkezik hatáskörrel a megerősített együttműködésre vonatkozó felhatalmazás megadására.

A CJEU szerint a megtámadott határozat célja, hogy az egységes szabadalom létrehozásában érdekelt 25 tagállam számára felhatalmazást adjon az EUMSZ 118. cikkében biztosított hatáskörök egymás közötti gyakorlására az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén. Az e cikkben biztosított hatáskörök az EUMSZ 4. cikke (2) bekezdésének értelmében vett megosztott hatáskörökbe tartoznak, következésképpen az EUMSZ 20. cikke (1) bekezdésének értelmében vett nem kizárólagos jellegük van. Ebből következik, hogy a

Tanács szóban forgó, a megerősített együttműködés létrehozására vonatkozó hatáskörének hiányára alapított jogalapot el kell utasítani.

Ad (ii)

A felek emlékeztetnek arra, hogy minden megerősített együttműködésnek hozzá kell járulnia az integráció folyamatához. Ezzel szemben a megerősített együttműködésre irányuló eljárást a jelen esetben arra használták fel, hogy távol tartsanak tagállamokat a tárgyalástól, és megkerüljék az egyhangúságra vonatkozó követelményt.

Ezzel szemben a CJEU szerint a Spanyol Királyság és az Olasz Köztársaság azért nem vesz részt a megerősített együttműködésben, mert azt visszautasították, és nem azért, mert abból kizárták őket. A megerősített együttműködés ugyanis olyan eljárás, amely lehetővé teszi a blokkoló kisebbségből eredő problémák áthidalását. Így tehát megalapozatlan a Tanács hatáskörrel való visszaélésére vonatkozó állítás.

Ad (iii)

A felperesek szerint a jelen esetben nem merítették ki a valamennyi tagállam között az egységes szabadalmi oltalom nyelvhasználati rendjére vonatkozó tárgyalási lehetőségeket, és ezzel figyelmen kívül hagyták azt a feltételt, hogy a megerősített együttműködésre felhatalmazást adó határozatot csak végső lehetőségként kell elfogadni.

A CJEU álláspontja szerint a „végső lehetőségként” kifejezésből következik, hogy csak azok a helyzetek vezethetnek a megerősített együttműködésre felhatalmazást adó határozat elfogadásához, amelyeket az ilyen szabályozás belátható időn belüli elfogadásának a lehetetlensége jellemez. A CJEU-nak tehát azt kell vizsgálnia, hogy a Tanács gondosan és pártatlanul vizsgálta-e az erre a kérdésre vonatkozó tényeket. Márpedig a Tanács helytállóan vette figyelembe azt, hogy az egységes szabadalmi oltalom uniós szinten történő létrehozására kezdeményezett jogalkotási folyamat 2000-ben kezdődött, és az azóta eltelt igen hosszú időre tekintettel a megerősített együttműködésre felhatalmazást adó határozatot végső lehetőségként kell elfogadni.

Ad (iv)

A felperesek szerint a Tanács tévesen ítélte meg, hogy a szóban forgó megerősített együttműködés az EUSZ 20. cikk (1) bekezdésében foglalt célkitűzéseket követi a jelenlegi helyzethez képest nagyobb fokú integrációt hozva létre. A felperesek arra hivatkoznak, hogy bizonyos szintű egység fennáll, mert mindegyik tagállam szabályozása megfelel az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) rendelkezéseinek, és az Uniónak csak egy részére kiterjedő egységes szabadalmi oltalom létrehozása veszélyeztetné ezt az egységet, és nem javítaná azt.

A CJEU álláspontja szerint az ESZE szabályainak megfelelően adott európai szabadalmak nem nyújtanak egységes oltalmat az ezen egyezményben részes államokban, hanem azokban csak olyan oltalmat biztosítanak, amelynek terjedelmét a nemzeti jog határozza meg, ellentétben a tervezett egységes szabadalmi oltalommal, amely a megerősített együttműködésben részt vevő valamennyi tagállam területén egységes oltalmat biztosítana.

A továbbiak során a CJEU részletesen kifejti, hogy az egységes szabadalmi oltalom létrehozása nem ütközik sem az EUSZ 20. cikkének (1) bekezdésébe, sem az EUMSZ 118., 326. és 327. cikkébe. Itt a CJEU külön hangsúlyozza, hogy noha a megerősített együttműködés nem eredményezi olyan intézkedések elfogadását, amelyek megakadályozzák az abban részt nem vevő tagállamokat hatásköreik és jogaik gyakorlásában, valamint kötelességeik ellátásában, ezen együttműködés résztvevői megállapíthatnak olyan szabályokat, amelyekkel e részt nem vevő tagállamok nem értenének egyet, ha részt vennének az együttműködésben.

Ad (v)

A felperesek szerint a Tanács megsértette az Unió bírósági rendszerét azáltal, hogy anélkül adott felhatalmazást a megerősített együttműködésre, hogy megjelölte volna, milyen bírósági rendszert tervezett.

A CJEU szerint a Tanács nem volt köteles a megtámadott határozatban további információkat szolgáltatni arról a tartalomról, amellyel a szóban forgó megerősített együttműködés résztvevői által elfogadandó rendszer rendelkezni fog. E határozatnak ugyanis kizárólag az volt a célja, hogy a kérelmező tagállamok számára felhatalmazást adjon ennek az együttműködésnek a megkezdésére.

Ezután az ítélet megállapítja, hogy a CJEU a felperesek által keresetük alátámasztására felhozott egyik jogalaphoz sem adott helyt, ezért a kereseteket el kell utasítani.

Végül a CJEU a költségek kérdésében úgy döntött, hogy a felperesek a saját költségeiken felül közösen viselik az Európai Unió Tanácsa részéről felmerült költségeket.

C) A CJEU 2013. február 21-i döntésével megállapította, hogy egy későbbi ütköző védjegy lajstromozása közösségi védjegyként nem jelent bitorlással szembeni védelmet.

Mostanáig a spanyol törvény szerint egy később lajstromozott védjegy birtokosa teljes védelmet élvezett (kivéve a rosszhiszeműség esetét) olyan bitorlási keresettel szemben, amelyet korábbi védjegy alapján indítottak, amíg a későbbi lajstromozást nem érvénytelenítették. A CJEU ugyanezzel a kérdéssel foglalkozott egy évvel korábban a mintatörvény alapján (C-488/10 számú Celaya-ügy), és most ugyanaz az elsőfokú Alicantei Kereskedelmi Bíróság (AKB) hasonló kérdést tett fel a védjegy törvény kapcsán.

Az AKB egy védjegybitorlási ügyben felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntésre a következő kérdést tette fel a CJEU-nak.

Egy közösségi védjegy által nyújtott kizárólagos jog bitorlási eljárásában e jog harmadik felek által való használatának meggátolására vonatkozó jog a Tanácsi Rendelet 9(1) cikke szerint kiterjed-e bármely harmadik személyre, aki olyan jelzést használ, amely összetévesztés veszélyét foglalja magában (mert hasonlít a közösségi védjegyhez, és a szolgáltatások vagy áruk hasonlóak), vagy ellenkezőleg, egy olyan harmadik személy, aki használja ezt az (összetéveszhető) védjegyet, amelyet az ő nevében közösségi védjegyként lajstromoztak, ki van-e zárva addig, amíg ezt a későbbi védjegy lajstromozást érvénytelennek nem nyilvánították?

A CJEU döntésében a Celaya-ügyben hozott döntését követve a következő választ adta:

A Tanács 207/2009 sz., 2009. február 26-án kelt, a közösségi védjegyekről hozott rendeletének 9(1) cikkét úgy kell értelmezni, hogy egy közösségi védjegy tulajdonosának az a kizárólagossági joga, amellyel a kereskedelmi forgalomban minden harmadik felet eltilthat a védjegyéhez hasonló vagy azzal azonos védjegyek használatától, kiterjed egy később lajstromozott kereskedelmi védjegy harmadik fél tulajdonosára anélkül, hogy szükség lenne ennek az utóbbi védjegynek a korábbi érvénytelenné nyilvánítására.

Franciaország

A Toulouse-i Fellebbezési Bíróság (Cour d'appel de Toulouse) 2008. május 28-i megfellebbezett döntése megállapította, hogy a 9 107 639 számú, fizetési rendszerre vonatkozó francia szabadalom tulajdonosa az S. vállalat. Ezután az O. vállalat európai szabadalmat kapott egy „Hitelkártyarendszer és eljárás” című szabadalomra. Erre a szabadalomra a G. vállalat „e-carte bleue” online fizetési szolgáltatás keretében allicencet kapott. Az S. vállalat szabadalombitorlásért beperelte a G. vállalatot.

Az S. vállalat különösen azt kifogásolta a fellebbezési bíróság döntésében, hogy az megsemmisítette a 9 107 639 számú francia szabadalom 1. és 7. igénypontját. Az S. vállalat előadta, hogy bár az üzleti tevékenységekre vonatkozó eljárások mint olyanok nem szabadalmazhatók, az ilyen eljárások műszaki alkalmazása azonban oltalmazható szabadalommal. A fellebbezési bíróság szerint az S. vállalat szabadalma arra korlátozódik, hogy alapelveket állít fel anélkül, hogy a találmány megvalósításához szükséges műszaki eszközöket megadná. A fellebbezési bíróság nem válaszolt az S. vállalatnak azokra az érveire, hogy a szabadalomban meg vannak adva az alkalmazandó műszaki eszközök, nevezetesen egy kártya egyértelműen meghatározott jellemzőkkel, online kommunikációs eszközök, egy számoló- és vezérlőegység, egy funkcionális feldolgozó szekvencia a tranzakciókhoz, valamint vevő és elutasító jelek. Ezzel a fellebbezési bíróság megsértette a francia polgári eljárási törvény 455. cikkét.

A Legfelsőbb Bíróság (Cour de cassation) azonban megállapította, hogy a fellebbezési bíróság döntésében leszögezte, hogy a szabadalomban megnevezték ugyan a várható eredményeket, de semmiképpen sem világították meg azok elérési módját. Így csupán alapelveket nyilvánítottak ki anélkül, hogy megadták volna a találmány kivitelezéséhez szükséges műszaki eszközöket. A fellebbezési bíróság döntése megállapította továbbá, hogy a leírás nem több, mint a célzott műveletek elvégzéséhez általánosan szükséges műveletek listája, és hogy ezeknek a logikus korlátozásoknak az elektronikus megoldására tekintettel minden rendszerfejlesztőnek egy adatbankot kellene használnia, amely dublettek nélkül tartalmazná egy táblázatban a vevők listáját. A fentiekre és különösen arra a tényre tekintettel, hogy a felperes (az S. vállalat) beadványaiban elmulasztotta igényelni online kommunikációs eszközök vagy egy számító és ellenőrző egység alkalmazását, a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a fellebbezési bíróság valójában válaszolt az állítólag figyelmen kívül hagyott kérel-

mekre, és alapvetően nem zárta ki egy műszaki alkalmazás szabadalmazhatóságát, hanem rámutatott, hogy a kérdéses esetben elmaradt az ilyen vonatkozású kérelem. Ezért megalapozott volt a fellebbezési bíróságnak az a döntése, hogy a megtámadott igénypontokat semmisnek találta.

Hongkong

Abból a célból, hogy Hongkongot innovációs és technológiai központtá alakítsák, a hongkongi adminisztráció 2011-ben elkezdte a szabadalmi rendszer alapvető felülvizsgálatát, és konzultációs tanulmányt adott ki, amelyben felhívta az érdekelt szakembereket, hogy tegyenek megjegyzéseket és nyújtsanak be javaslatokat. Később a Kereskedelmi és Gazdasági Fejlesztési Minisztérium kinevezett egy Szabadalmi Rendszert Felülvizsgáló Tanácsadó Bizottságot annak megfontolására, hogy hogyan lehetne a legjobban megvalósítani a javasolt változtatásokat.

A bizottság 2013. február 7-én jelentést tett közzé, amely a következő fő javaslatokat tartalmazta.

- Be kell vezetni egy eredeti szabadalmat engedélyező (Original Grant Patent, OGP) rendszert érdemi vizsgálattal, amely a kezdeti szakaszban ki van adva egyéb szabadalmi hivataloknak, fokozatosan kiépítve egy hazai érdemi szabadalmi vizsgálókapacitást a jelenlegi újralajstromozási rendszer megtartása és a jelenlegi kijelölt szabadalmi hivatalok körének bővítése nélkül.

- A rövid oltalmi idejű szabadalmi rendszer megtartását finomításokkal.

- Teljesen fejlett szabadalmi ügyvivői szolgáltatások fokozatos kifejlesztését, időközben átmeneti rendszabályok bevezetésével.

Ugyancsak 2013. február 7-én a kormányzat bejelentette, hogy elfogadják a bizottság javaslatait a hongkongi szabadalmi rendszer kifejlesztése és Hongkong gazdasági fejlesztése érdekében.

Jelenleg Hongkongban kétféle szabadalomtípust engedélyeznek: az átlagos (standard) szabadalmat és a rövid oltalmi idejű (short term) szabadalmat.

A standard szabadalmat 20 év oltalmi idővel engedélyezik újralajstromozási rendszerben, amely a következő három kijelölt szabadalmi hivatalon nyugszik:

- a Kínai Állami Szellemtulajdon-védelmi Hivatal,
- az Egyesült Királyság Szellemtulajdon-védelmi Hivatala és
- az Európai Szabadalmi Hivatal (az Egyesült Királyságot megjelölő európai szabadalmak).

Az újralajstromozó rendszer keretében nem végeznek érdemi elővizsgálatot.

Arról, hogy Hongkongban bevezessék az OGP-rendszert, élénk vita folyt, és eltérő nézetek alakultak ki. Akik ezt a megoldást támogatták, azt hangoztatták, hogy így kisebb költséggel lehetne szabadalmi oltalmat kapni, és ez a rendszer fokozná az innovációt. Az

ellenzők kétségbe vonták, hogy Hongkongban szükség lenne egy OGP-rendszerre, különös tekintettel arra, hogy a jelenlegi újrálajstromozó rendszer költséghatékony, míg az OGP-rendszer költségeit a felhasználóknak kellene fizetniük.

A konzultáció során az is kiderült, hogy a válaszolók többsége az újrálajstromozó rendszer megtartása mellett szavazott, tekintet nélkül az OGP-rendszer bevezetésére. A tanácsadó bizottság a különböző érdekek egyensúlyának megteremtése érdekében azt javasolta, hogy tartsák meg a jelenlegi újrálajstromozó rendszert a megjelölt hivatalok körének bővítése nélkül, és vezessék be az OGP-rendszert az érdemi vizsgálatot kezdetben más szabadalmi hivatalokra ruházva, és fokozatosan kialakítva a saját vizsgáló kapacitást.

A rövid – 8 év – oltalmi idejű szabadalmi rendszert 1997-ben vezették be, és az ilyen szabadalmakat érdemi vizsgálat nélkül engedélyezik. A Bizottság ennek a rendszernek a megtartását javasolta, de bizonyos finomításokkal. Így a bitorlási eljárás megkezdésének előfeltételéül szabták, hogy az ilyen szabadalom tulajdonosának a bitorlási eljárás megindítása előtt el kell végeztetnie a szabadalom újdonságvizsgálatát.

A szabadalmi ügyvivői szolgáltatások fejlesztése érdekében a bizottság fokozatos rendszabályok bevezetését javasolta a már működő szabadalmi ügyvivői irodák megtartásával és helyi szabadalmi ügyvivői foglalkozás kiépítésével, valamint a „szabadalmi ügyvivői” cím törvényes ellenőrzésével.

A tanácsadó bizottság javaslatait a 2013. év második és harmadik negyedében tervezik bevezetni.

India

A) India kormánya 2013. április 8-án letétbe helyezte a Madridi Jegyzőkönyvhöz való csatlakozás okmányát. Ez a nemzetközi védjegy-lajstromozási rendszer 2013. július 8-án lépett Indiában hatályba.

India a 90. a Madridi Jegyzőkönyvhöz csatlakozó országok sorában.

B) India Legfelsőbb Bírósága 2013. április 1-jén egy határkőnek tekinthető ítéletben elutasította a svájci gyógyszeróriás *Novartis AG* (Novartis) fellebbezését a rákellenes *Glivec* gyógyszerre vonatkozó szabadalmi bejelentésének elutasítása ellen. A döntést indiai szakemberek a hazai egészségügy helyes irányban tett lépéseként üdvözölték, míg a nemzetközi üzleti közösség azt az innováció és a beruházás szempontjából károsnak minősítette.

Az ügy előzménye, hogy Indiában 2005 előtt szabadalmi oltalmat csak eljárásokra lehetett kapni. 2005-ben a szabadalmi oltalmat visszamenőleges hatállyal kiterjesztették a termékoltalom engedélyezésére is, és így India teljesíteni tudta a TRIPS-megállapodásban foglalt kötelezettségeit. A törvénymódosítást a multinacionális cégek olyan rendszabályként üdvözölték, amely fékezi a generikusgyógyszer-gyártókat a multinacionális cégek által szabadalmaztatott gyógyszerek alacsony árú változatainak gyártásában.

A Novartis 1997-ben nyújtott be szabadalmi bejelentést a Glivecre. A bejelentést a szabadalmi törvény változása után, 2005-ben vették figyelembe. 2006-ban az Indiai Szabadalmi Hivatal úgy döntött, hogy a bejelentés tárgyát képező gyógyszer nem volt lényegileg eltérő egy olyantól, amelyre már szabadalmakat adtak az Amerikai Egyesült Államokban és Európában, és hogy a hatóanyagot képező imatinib-mezilát egy ismert vegyület volt a Glivec kifejlesztése előtt; ezért nem felelt meg a szabadalmazáshoz szükséges újdonságvizsgálati próbán. A Novartis ezzel szemben azt állította, hogy az imatinib-mezilát egy új, bétakristályos alakját fejlesztette ki, amely szabadalmazható. Bejelentésének elutasítása után a Novartis 2009-ben a Szellemi Tulajdoni Fellebbezési Tanácsánál (Intellectual Property Appellate Board, IPAB) fellebbezett, majd fellebbezésének elutasítása után a Legfelsőbb Bíróságnál nyújtott be újabb fellebbezést.

112 oldalas ítéletében az különböző tényezőket vett figyelembe, amelyek döntéséhez vezettek. Ezek közül az alábbiakat nevezzük meg.

- Szükség van egyensúly létrehozására a tudományban és technológiában a kutatás és a fejlesztés előmozdítása és a magánmonopóliumok minimális szinten tartása között.

- Indiában szükség van a szabadalmi jog olyan fejlesztésére, amely minimális mértékre csökkenti a kizárólagossági joggal való visszaélést.

- A hazai gyógyszeripar fejlődésének magas mértéke a multinacionális vállalatokéhoz képest az indiai szabadalmi törvény 2005. évi változása előtt.

- India hírneve a „világ gyógyszerháza”-ként – magas minőségű tömeggyógyszerek előállítója alacsony áron.

- A TRIPS-megállapodás rendelkezései.

- A dohai nyilatkozat a TRIPS-ről és a közegészségügyről, amely figyelembe vette a szellemi tulajdon-védelem hatását az árakra és azok közegészségügyre gyakorolt hatására, ami lehetővé tette a tagállamokban a szabadalmi jogok közegészségügyre tekintettel való korlátozását.

- A Novartis által benyújtott szabadalmi bejelentésben a Glivecre vonatkozó műszaki adatok.

- A Novartis által forgalmazott gyógyszer ára (közelítőleg 1700 USD) és a forgalmazott generikus gyógyszer ára (közelítőleg 200 USD) közötti különbség.

A Legfelsőbb Bíróság döntése egyúttal az indiai kormány felhívása reformok bevezetésére az egészségügyben, a biztosításban és a gyógyszerek árának kialakításában.

A Novartis fellebbezésének elbírálásakor a bíróságnak elsősorban a szabadalmi törvény 3(d) cikkét kellett értelmeznie. Ez a törvénycikk azt mondja ki, hogy egy ismert anyag új alakjának a felfedezése, ha nem eredményezi az ismert anyag hatékonyságának a növekedését, a törvény szempontjából nem jelent találmányt. A tárgyalt törvénycikk azt is kifejti, hogy egy ismert anyag származékait ugyanazon anyagnak kell tekinteni, hacsak tulajdonságaik eltérése nem eredményez jelentős hatásbeli különbséget.

A törvény 3(d) cikke azt célozza, hogy megakadályozzák egy szabadalom élettartamának meghosszabbítását olyan kisebb változtatásokkal, amelyek nem szükségszerűen növelik meg az eredetileg szabadalmazott termék hasznosságát.

A „hasznosság” jelentésének tárgyalásakor a Legfelsőbb Bíróság leszögezte, hogy egy gyógyszer hasznossági próbája a 3(d) cikk értelmében azt kívánja, hogy az anyag gyógyászati hatékonyságát szigorúan és szorosán ítélik meg. Megállapították, hogy az imatinib-mezilát bétakristályos alakjának fizikai-kémiai tulajdonságai, amelyek megkülönböztették az imatinib-meziláttól, nem befolyásolták a gyógyászati hatékonyságot.

A Legfelsőbb Bíróság azt is vizsgálta, hogy a korábban az Amerikai Egyesült Államokban engedélyezett szabadalom (a „Zimmerman-szabadalom”) tartalmazott-e imatinib-mezilátot, és megállapította, hogy ezt a szabadalmat alapul véve az indiai bejelentésben igényelt vegyület nem volt új. Emellett az imatinib-mezilát bétakristályos alakja nem rendelkezik olyan gyógyászati tulajdonságokkal, amelyeket a szabad imatinib-bázis ne mutatott volna. Ezért mindkét vegyület ismert volt ismert hatással.

A Legfelsőbb Bíróság elismerte, hogy az indiai törvénynek egyensúlyt kell tartania a TRIPS-megállapodás alapján vállalt kötelezettségei és az indiai közegészségügy javítására irányuló kötelezettsége között.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az imatinib-mezilát bétakristályos alakja nem felel meg sem a törvény által megkívánt találmányi próbának, sem a szabadalmazási követelményeknek. Ezért elutasította a Novartis fellebbezését.

Itt említjük meg, hogy az Indiai Szabadalmi Hivatal 2012 márciusában az indiai Natco gyógyszergyártó cég számára kényszerengedélyt adott a Bayer Nexavar nevű rákellenes gyógyszerének gyártására (lásd alább).

C) Az Indiai Szabadalmi Hivatal elnöke 2012 márciusában az indiai szabadalmi törvény 92. cikke alapján az indiai generikusgyógyszer-gyártó *Natcónak* kényszerengedélyt adott a Bayer Nexavar (sorafenib) nevű máj- és veserák elleni gyógyszerének gyártására. Indiában ez az első kényszerengedély.

A hivatal elnöke nem kizárólagos használati engedélyt adott a *Natcónak* a Nexavar generikus változatának árusítására 2020-ig, amikor a Bayer szabadalma lejár. A kényszerengedély szerint a Natco betegenként és hónaponként legfeljebb 175 USD-t kérhet a gyógyszerért, és a Bayernek 6% royalty-t köteles fizetni.

A Bayer 2012 szeptemberében nyújtott be fellebbezést a Szellemi Tulajdon Fellebbezési Tanácsánál. Az 2013 januárjában tartott tárgyalást, és március 4-én elutasította a Bayer fellebbezését, azonban a royalty mértékét 1%-kal növelte.

A tanács szerint a Natco 8800 rúpiáért (175 USD) adhatja el egy páciensnek a Nexavar egyhavi dózisát. A Bayer ugyanezért az adagért 280 000 rúpiát (5500 USD) kért.

A Bayer szóvivője, Christian Hartel egy sajtótájékoztatón közölte, hogy cége messzemenően nem ért egyet a döntéssel, és megerősítette, hogy fellebbezést fognak benyújtani a mumbai Felsőbíróságnál (High Court), majd hozzátette: „Az indiai egészségügyi rendszer-

rel szembeni kihívásoknak gyakorlatilag alig van vagy semmilyen közül sincs a gyógyszertermékek szabadalmihoz, mert a legfontosabb gyógyszerek indiai listáján szereplő termékek nincsenek szabadalmazva. A Szellemi Tulajdon Fellebbezési Tanácsának döntése gyengíti a nemzetközi szabadalmi rendszert és veszélyezteti a gyógyszerkutatást.”

Izrael

Az *Unipharm* kétségbe vonta a *Neurim* 103 411 számú izraeli szabadalma alapján adott oltalmi idő-hosszabbítás érvényességét. A szabadalom egy melatoninon alapuló, alvási rendellenesség ellen használható gyógyszerre vonatkozott.

Az ügy háttere, hogy a *Neurim* kifejlesztett egy gyógyszert alvási rendellenesség kezelésére, amelyet *Circadin* néven forgalmazott. Az Egyesült Királyság Szellemtulajdon-védelmi Hivatala (UKIPO) elutasította a szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítására irányuló kérelmet, mert a hatóanyagot egy *Regulinnak* nevezett gyógyszerben már használják arra, hogy egy hónappal előbbre vigyék juhok fogamzóképes időszakát.

A *Neurim* az UKIPO döntése ellen az angol bíróságoknál fellebbezett, és végül Jacob bíró az ügyet az Európai Unió Bíróságához (CJEU) terjesztette fel, mert bár a *Circadin* nem volt az aktív hatóanyag első jóváhagyott felhasználása, emberek álmatlanságának kezelése és juhok kezelése a fogamzóképeség előrehozatala céljából nem nevezhető azonosnak, a törvény szándéka az volt, hogy ellenszolgáltatást nyújtson azért a hosszú időért, amire szükség van a forgalombahozatali engedély megadásáig.

Izraelben a szabadalmi törvény lehetővé teszi az oltalmi idő meghosszabbítását a legrövidebb idővel, amit egy olyan országban engedélyeznek, ahol bitorlás nélkül megengedett egy szabadalmazott gyógyszer reprodukálása kísérleti célból. Az UKIPO döntésére tekintettel az Izraeli Szabadalmi Hivatal elutasította a hosszabbítási kérelmet. A CJEU azonban ezután megváltoztatta az UKIPO döntését, és engedélyezte a szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítását. Ezért a hivatal döntése ellen a *Neurim* fellebbezett a Jeruzsálemi Kerületi Bíróságnál.

A szabadalom 20 éves oltalmi ideje (meghosszabbítás nélkül) 2012. október 11-én járt le, és miután a bíróság úgy döntött, hogy a hosszabbítás rendben van, a hivatal igazgatója, dr. King 2013. április 11-ig hat hónapos ideiglenes hosszabbítást engedélyezett. A *Neurim* a hosszabbításra irányuló eredeti kérelmet három hónap késéssel nyújtotta ugyan be, de a hivatal előző igazgatója engedélyezte a kérelem fgyelembevételét.

Az *Unipharm* háromféle jogi alapon szólalt fel a szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítása ellen.

1. Hiányolta a bejelentő tisztességes magatartását, és kétségbe vonta a hosszabbítás jogos voltát.

2. Kétségbe vonta, hogy a kérdéses szabadalmat az izraeli szabadalmi törvény 64a cikke alapján „alapszabadalomnak” lehet tekinteni.

3. Kétségbe vonta, hogy a Circadin az első olyan gyógyszer volt, amely az izraeli szabadalmi törvény 64d cikke szerint megkívánt hatóanyagot tartalmazta.

Dr. King az alábbi módon bírálta el az Unipharm kifogásit.

Ad 1. A szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítását a szabadalmas *ex parte* eljárásban kérte. Az Unipharm azzal érvelt, hogy a Neurim visszatartott lényeges információt. A hivatal elnöke azonban nem találta az Unipharm indokait kellően megalapozottnak az oltalmi idő hosszabbítására vonatkozó kérelem érvénytelenítéséhez.

A Regulinnal kapcsolatban az volt a szabadalmas álláspontja, hogy az korábban nem hivatalos gyógyszerként, vagyis nem orvosi felhasználásra kapott forgalmazási engedélyt, és így nem gátolhatta a hosszabbítási kérelmet.

Az Unipharm szerint a melatonin már korábban hozzáférhető volt alvási rendelleneségek kezelésére. A Neurim azonban rámutatott, hogy a melatonin nem volt hivatalosan elismert gyógyszer, hanem csak élelmiszer-kiegészítő. Az Unipharm szerint a Neurimnak tájékoztatnia kellett volna az izraeli elővizsgálót arról, hogy az UKIPO a Regulin korábbi lajstromozása miatt elutasította a Neurim szabadalmi oltalmi idő hosszabbítására irányuló kérelmét. Ezzel kapcsolatban a Neurim azt állította, hogy nem volt tudomása olyan kötelezettségről, amely szerint az Izraeli Szabadalmi Hivatalt tájékoztatnia kellett volna az Egyesült Királyságban történekről.

A hivatal elnöke szerint nem volt elegendő ok annak bizonyítására, hogy a Neurim eljárása okot adott volna a hosszabbítási kérelem érvénytelenítésére.

Ad 2. Az Unipharm azt állította, hogy a Circadin-szabadalom nem volt „alapszabadalom”, mert egy ismert hatóanyag új felhasználását igényelte, és a jogalkotó Izraelben nem szándékozott oltalmi idő-hosszabbítást engedélyezni ilyen szabadalmakra, hanem csak olyanokra, amelyek új hatóanyagot igényeltek. Ezzel szemben a Neurim azt állította, hogy a 103 411 számú izraeli szabadalom melatonin ellenőrzött felszabadítására vonatkozik, ami megfelel egy alapszabadalom oltalmi körének. Egyébként szerinte a legtöbb úttörő gyógyászati szabadalom alkalmazásokra vonatkozik, nem pedig csupán hatóanyagokra. Az Izraeli Szabadalmi Hivatal elnökét meggyőzte ez az érvelés.

Ad 3. A hivatal elnökének szakértője szerint az „első orvosi jóváhagyás” kifejezés értelmezése alapján ki kellett zárni a nem szabályozott felhasználást egyrésztől, és az állatokon való szabályozott felhasználást másrésztől. A hivatal elnöke úgy döntött, hogy a juhok kezelésére vonatkozó korábbi lajstromozás nem befolyásolta az álmatlanság kezelésére szolgáló Circadin szabadalmazását. Ezért a humán kezelésre szolgáló szabadalmat első szabadalomnak kell tekinteni.

A fentiek alapján az Izraeli Szabadalmi Hivatal elutasította a felszólalást, és 2017. április 22-ig engedélyezte a szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítását.

Japán

A) 2011-ben a japán szabadalmi bejelentők sorrendje az engedélyezett szabadalmak alapján a következő volt:

Sorrend	Vállalat	Az engedélyezett szabadalmak száma
1.	Panasonic Corporation	6881
2.	Toyota Motor Corporation	5027
3.	Canon, Inc.	4292
4.	Toshiba Corporation	4042
5.	Mitsubishi Electric Corporation	3902
6.	Sony Corporation	3463
7.	Ricoh Company, Ltd.	3413
8.	Fujitsu	3010
9.	Honda Motor Co, Ltd.	2999
10.	Sharp Corporation	2848

A külföldi bejelentők sorrendje a 2011-ben engedélyezett szabadalmak száma alapján:

Sorrend	Vállalat	Az engedélyezett szabadalmak száma
1.	Samsung Electronics (Dél-Korea)	1303
2.	Microsoft Corporation (USA)	704
3.	Qualcomn, Inc. (USA)	661
4.	Philips Electronics (Hollandia)	629
5.	Robert Bosch (Németország)	629
6.	IBM (USA)	539
7.	General Electric (USA)	511
8.	LG Electronics (Dél-Korea)	434
9.	Thomson Licensing (Franciaország)	410
10.	Ericsson (Svédország)	352

B) A Japán Szellemi Tulajdon Felsőbíróháza 2013. február 1-jén döntést hozott a *Sangenic International Ltd. (Sangenic) v. Aprica Children's Products (Aprica)* közötti bitorlási ügyben.

A bitorlás tárgyát képező találmány műanyag kazettára vonatkozott, amely beleillik egy tartályba, és így másodpercek alatt darabonként elzárja a kazettában levő pelenkákat. A szabadalmas Sangenic Japánon kívül gyártja az eldobható pelenkatartályokat és kazettákat,

és a termékeket egy japán cégen keresztül árusítja Japánban. Az Aprica hasonló termékeket importál Kínából, és azokat Japánban árusítja.

Korábban az Aprica az eldobható pelenkatartályokat és azok kazettáit a Sangenic kizárólagos használati engedélye alapján importálta és árusította. A licencszerződés azonban 2008-ban lejárt, és ezt követően az Aprica továbbra is importált hasonló kazettákat Kínából, és a felhasználók által vásárolt tartályok számára árusította azokat. Ezután a Sangenic új megállapodást kötött a Combival, egy bölcsődei cikkek gyártó másik japán céggel. A Combi importálja a Sangenic külföldön gyártott eldobható pelenkatartályait és az azokhoz gyártott kazettákat, és Japánban árusítja azokat.

A Sangenic által a Tokiói Kerületi Bíróságnál indított per fellebbezés után a felsőbbírósághoz került, amely a kerületi bíróság által a Sangenic javára megállapított kártérítés összegét hétszeresre, 148 millió JPY-ra emelte.

Bitorlási ügyekben a japán bíróságok a kártérítést a japán szabadalmi törvény 102. cikkének 1. és 2. bekezdése alapján állapítják meg, ha a szabadalmat a szabadalomtulajdonos vette gyakorlatba; egyébként a 102. cikk 3. bekezdését alkalmazzák.

A 102. cikk 1. bekezdése szerint a kártérítést a szabadalmazott termékek egységnyi mennyiségén szerzett haszon és az eladott bitorló termékek számának szorzata alapján állapítják meg. A 102. cikk 2. bekezdése szerint a kártérítés összege egyenlő a bitorló által megkeresett haszonnal. A 102. cikk 3. bekezdése szerint a kártérítés összege egyenlő a megfelelő royaltyk összegével.

A korábbi bírósági döntésekben a 102. cikk 1. és 2. bekezdését csak olyan esetekben alkalmazták, amikor a szabadalom tárgyát a szabadalmas valósította meg. Ettől az alapelvtől a felsőbbíróság ebben az ügyben eltért, megállapítva, hogy a 102. cikk 2. bekezdése alkalmazható olyan esetre, amikor egy szabadalmas haszonra tett volna szert, ha nem történt volna szabadalombitorlás.

A felsőbbíróság a következőket állapította meg.

– A Sangenic a Combival kötött licencmegállapodás alapján árusított Japánban eldobható konténereket.

– Az Aprica bitorló termékeket importált Japánba és árusította ott azokat, ezért megállapítható, hogy nemcsak a Combi, hanem a Sangenic is versenytársa lett az Apricának az eldobható pelenkatartályok piacán Japánban.

– Nyilvánvaló, hogy a Sangenic eldobható tartályainak eladása csökkent annak következtében, hogy az Aprica bitorló termékeket árusított.

A fentiek alapján a felsőbbíróság azt is megállapította, hogy ha az Aprica nem bitorolta volna a Sangenic szabadalmát, a Sangenic az Aprica által eladott termékek számának megfelelő mennyiségű termék eladásából tett volna szert haszonra. Ezért úgy döntött, hogy az Apricának 148 millió JPY kártérítést kell fizetnie a Sangenic számára annak a haszonnak az alapján, amelyre Aprica tett szert a 102. cikk 2. bekezdése szerint, a helyett az összeg helyett, amelyet kizárólagos licenccdíj fejében kapott volna.

C) A Tokiói Felsőbíróság 2013. március 27-én döntést hozott egy *Apple* és *Samsung* közötti peres ügyben, amelyet a Samsung indított 2011 áprilisában. Ezt megelőzően az Apple érintkezésbe lépett dél-koreai versenytársával, hogy licenciaszerződést kössön annak egy vezeték nélküli adatátviteli rendszerre vonatkozó szabadalmával kapcsolatban. A bíróság szerint a Samsung nem tartott be egy megállapodást, amely arra kényszerítette volna, hogy a szabadalomra tisztességes, ésszerű és nem diszkriminatív (FRAND) alapon kössön licenciaszerződést. A Samsung szerint az Apple levele kétségbe vonta szabadalmának érvényességét, és ezért az Apple ajánlata nem volt végleges. A felsőbíróság szerint a Samsung elmulasztotta bemutatni, hogy hogyan számította ki a javasolt 5%-os royalty-t, amit az Apple túlzónak talált.

A bíróság megállapította, hogy a levél kézhezvételekor a Samsungnak kötelessége lett volna jóhiszeműen tárgyalni az Európai Telekommunikációs Szabványügyi Intézet elvei szerint, különös tekintettel arra, hogy a Samsung különálló perekben alacsonyabb FRAND-licencadási feltételeket szabott. Ezért a bíróság megállapította, hogy a Samsung a szabadalombitorlási perben visszaélésen alapuló igényeket támasztott.

A Tokió Kerületi Bíróságnál az Apple és a Samsung között számos egyéb ügy van függőben, amelyeket kedvezően befolyásol a felsőbíróság Apple javára hozott döntése.

Kína

A) Az Állami Szellemitulajdon-védelmi Hivatal (KSZTH) 2013. március 1-jén a szabadalmi vizsgálatot meggyorsító (Patent Prosecution Highway, PPH), egy évre szóló kísérleti megállapodást kötött az Osztrák Szabadalmi Hivatallal és a Mexikói Iparjogvédelmi Hivatallal. Mindkét megállapodás 2014. február 28-án jár le.

Korábban a kínai hivatal már az alábbi 7 állammal kötött PPH-megállapodást: Amerikai Egyesült Államok, Dánia, Dél-Koreai Szellemitulajdon-védelmi Hivatal, Finnország, Japán Szabadalmi Hivatal, Német Szabadalmi és Védjegy hivatal és Orosz Szövetségi Szellemi Tulajdoni Szolgálat.

B) Az Állami Szellemitulajdon-védelmi Hivatal elnöke, Tian Lipu bejelentette, hogy olyan tajvani lakosok számára, akik a szárazföldi Kínában leteszik a szabadalmi ügyvivői vizsgát, engedélyezik, hogy a szárazföldi Kínában szabadalmi ügyvivői gyakorlatot folytassanak.

Tajvani jelöltek első csoportja 2011-ben tett ilyen vizsgát Huan tartományban, amely földrajzilag legközelebb esik Tajvanhoz, és azzal kulturális és gazdasági kapcsolatokat épített ki.

A hivatalnál kidolgozás alatt állnak a tajvani szabadalmi ügyvivők foglalkoztatásának részletkérdései. Alapvetően az lesz a feladatuk, hogy tajvani lakosokat képviseljenek Kínában tajvani találmányok kínai szabadalmaztatásával kapcsolatban.

Líbia

A Líbiai Védjegyhivatal 2013. április 1-jén újra a bejelentők rendelkezésére áll kutatási szolgáltatásaival. Új védjegybejelentéseket 2013. május 1-jétől kezdve fogad el.

Líbia és Svájc között mintegy három éven keresztül szüneteltek a diplomáciai kapcsolatok, amelyeket Svájc most újra felvett. Ennek következtében svájci bejelentők is benyújthatnak védjegybejelentéseket a Líbiai Védjegyhivatalnál.

Németország

A) 2013 áprilisában nyilvánosságra hozták a német szabadalmi törvény módosításait, amelyek 2013 októberében fognak hatályba lépni. A módosításoktól azt várják, hogy meg fogják könnyíteni az elővizsgálati eljárást, és hozzá fognak járulni a Német Szabadalmi és Védjegyhivatalban (Deutsches Patent- und Markenamt, DPMA) a bürokrácia csökkentéséhez. Az alábbiakban röviden ismertetjük a legfontosabb változásokat.

a) A felszólalási határidőt a jelenlegi három hónapról kilenc hónapra fogják meghosszabbítani, hogy összhangban legyen az Európai Szabadalmi Hivatal felszólalási határidejével. A hatálybalépés napjától kezdve a közönség is részt vehet a felszólalási eljárások tárgyalásain.

b) A DPMA a kutatási jelentésben a szabadalmazhatóság szempontjából értékelni is fogja a találmányt. Emellett a kutatási jelentésben arra is ki fognak térni, ha a találmányt nem találják egységesnek.

Jelenleg egy harmadik fél is benyújthat kutatási kérelmet. Ez a lehetőség meg fog szűnni, azonban fennmarad a vizsgálati kérelemmel kapcsolatban, amit továbbra is benyújthat harmadik fél is.

c) Németországban az ENSZ bármely nyelvén be lehet nyújtani szabadalmi bejelentést; a német nyelvű fordítást három hónapon belül kell benyújtani. Ez a szabályozás továbbra is megmarad, azonban változnak a fordítás késedelmes benyújtásának a következményei, mert ilyen esetben a bejelentést nem elutasítottnak, hanem visszavontnak tekintik, és az újból benyújtott bejelentés megtartja eredeti elsőbbségét.

A francia vagy angol nyelven benyújtott bejelentések esetében jelenleg három hónapon belül kell benyújtani a német fordítást. Ezt a határidőt 12 hónapra hosszabbították meg, ami azzal az előnnyel jár, hogy a DPMA a 12 hónap lejárta előtt kiad egy kutatási jelentést, amelynek ismeretében a bejelentő megalapozottan dönthet arról, hogy kíván-e külföldi bejelentést benyújtani.

d) Szolgálati találmányok esetében ezentúl nem lesz lehetőség a feltalálók megnevezésére a szabadalom megadása után, vagyis a feltalálókat a szabadalom megadásáig meg kell nevezni. Ez a rendelkezés a feltalálók személyi jogait erősíti.

B) A felperes megsemmisítési keresetet indított a 0 862 970 B1 sz. európai szabadalom német része ellen. A megtámadott szabadalom foyadékkal meghajtott emelőkaros fogóké-

szülékre vonatkozott, amelyet forgó kar segítségével munkadarabok megfogására használtak. Az 1. igénypont szerint egy kapcsológombos összekötő mechanizmust használnak arra, hogy egy dugattyúrúd lineáris mozgását átalakítsák a kar forgó mozgásává. A forgatható kar szorító állapotában a dugattyúrúd végén elrendezett görgő kapcsolatba kerül egy, a fogókészülék testébe beiktatott, reakcióerőt felvevő, elkülöníthető lemezzel. Ez a szerkezet a holtjáték elkerülésére szolgál úgy, hogy a kar stabilis módon forgatható, és ezáltal elkerülhető a fogóerő csökkenése.

A Szövetségi Szabadalmi Bíróság (Bundespatentgericht, BPG) megsemmisítette a megtámadott szabadalmat a megkülönböztető jellemzőkre vonatkozó feltalálói tevékenység hiánya miatt, tekintettel a legközelebb álló technika állására. Az alperes fellebbezést nyújtott be a Szövetségi Legfelsőbb Bíróságnál (Bundesgerichtshof, BGH), kérve a szabadalom megsemmisítésének visszavonását. Az alperes segédkérelemben kérte, hogy a megtámadott szabadalmat korlátozott alakban tartsák fenn. A segédkérelem kapcsán az alperes bizonyos jellemzőket adott a független 1. igényponthoz, különösen azt, hogy a kapcsolós összekötő mechanizmus egy görgőpárt foglal magában, amely reakcióerőt felfogó két lemezzel áll összeköttetésben, ahol a lemezek a készülék testében elrendezett mélyedéspárba vannak behelyezve.

A BGH megerősítette a BPG azon döntését, hogy a megtámadott szabadalom feltalálói tevékenység hiánya miatt érvénytelen, és elutasította az alperes főkérelmét. A segédkérelemre vonatkozóan a BGH megállapította, hogy az alperes által hozzáadott jellemzők szakember számára kézenfekvők voltak. Ezért a megtámadott szabadalom korlátozott alakját is érvénytelennek nyilvánította.

A szóbeli tárgyaláson a bíróság által kijelölt szakértő megállapította, hogy a hozzáadott jellemzők szerinti szerkezet (a görgők, lemezek és bemélyedések páros elrendezése) műszakilag hátrányos megoldást eredményezne, és emellett a készülék összeállítását bonyolultabbá és költségesebbé tenné. Ezért szakember tartózkodna az ilyen szerkezet kialakításától, habár az mint olyan kézenfekvő volt, és a szakember előnyben részesítene egy olyan szerkezetet, amely egyetlen erőfelfogó lemezzel és két görgővel rendelkezne.

A BGH megállapította, hogy ezek a műszaki és gazdasági hátrányok önmagukban nem tették az igényelt tárgy megkülönböztető jellemzőit nem kézenfekvővé. A BGH érvelése szerint egy igényelt tárgy nélkülözi a feltalálói tevékenységet, ha egy szakembernek oka lenne megfontolni a vonatkozó megkülönböztető jellemzőket, tekintet nélkül arra, hogy ténylegesen megvalósítana-e egy ilyen terméket a szóban forgó szerkezet sajátos és felismerhető hátrányaira tekintettel.

C) Az *Apple* és a *Samsung* számos perben harcol egymással; ezek közül az egyiket a Düsseldorf-i Felsőfokú Kerületi Bíróság (DFKB) nemrég döntötte el az *Apple* javára.

Az ügy akkor kezdődött, amikor az *Apple* ideiglenes intézkedés elrendelését kérte a *Samsung Galaxy Tab 10.1* táblagépének gyártása, importja vagy eladása ellen Németországban és az Európai Unió teljes területén. Az *Apple* azzal érvelt, hogy a *Samsung* termékei túl

erősen emlékeztetnek az ő eredeti iPad termékeire, és ezzel sértik táblagépekre vonatkozó, 000181607 lajstromszámú közösségi mintáját.

Az Apple keresete egyaránt irányult a Samsung dél-koreai anyavállalata és német leányvállalata ellen. A bíróság megállapította, hogy a Samsung terméke bitorolta az Apple mintajogait, és ideiglenes intézkedést rendelt el az Apple kérésének megfelelően az Európai Unió teljes területére. A döntés nem tartalmazott részleteket a mintatörvény részleteiről, ami jellemző az ideiglenes intézkedés ügyekre.

Ellenkeresetében a Samsung azzal érvelt, hogy a bíróság nem rendelkezett nemzetközi joghatósággal Németországon kívüli tevékenységek vonatkozásában. Továbbá a Samsung kérte a közösségi minta megsemmisítését. Ilyen vonatkozásban a Samsung azt állította, hogy az Apple mintája korábban már ismert volt Stanley Kubrick 1968-ban készült, *Űrodüsszeia 2001* című filmjéből és az 1979-es *The Tomorrow People* című showműsorból. Emellett a Samsung arra is hivatkozott, hogy az Apple mintájának újdonságát a *Knight-Ridder* és a *HP Compact TC 1000* című terméktanulmányok is lerontották. Az *Űrodüsszeia 2001* egy kb. 9 perces klipjében a Samsung szerint két asztronauta evés közben olyan személyi táblagépeket használ, amelyek az Apple mintájához hasonlóan általában derékszög kiképzésűek uralkodó képernyővel, lapos első és hátsó felülettel és vékony kivitelezéssel.

A Samsung azzal érvelt, hogy nem bitorolta az Apple mintáját, mert az Apple táblagépének fő jellemzőit csupán a műszaki paraméterek diktálták. Azt is állította, hogy saját táblagépének általános benyomása eltérő volt az Apple közösségi mintája által keltett általános benyomástól.

A bíróság a 2002 sz. közösségi mintarendelet 82(1) cikke alapján a Németországban lakó alperes vonatkozásában nemzetközileg illetékesnek nyilvánította magát, megállapítva, hogy ez az illetékeség a rendelet 83(1) cikke szerint az Európai Unió teljes területére kiterjed, és így nemzetközileg illetékes volt a dél-koreai alapú alperes vonatkozásában, míg ez az illetékeség a rendelet 82(5) cikke szerint németországi bitorlási cselekményekre korlátozódik. A bíróság kifejtette, hogy a korlátozás annak a ténynek volt tulajdonítható, hogy a németországi alapú alperes nem volt koreai alapú alperes intézményének tekinthető.

Ennek fényében a bíróság megerősítette az ideiglenes intézkedést, különös tekintettel arra, hogy nézete szerint a közösségi mintát a technika állása nem nyilvánította ki. Az *Űrodüsszeia*-idézetet túl határozatlannak látta ahhoz, hogy konkrét mintát lehessen abból meghatározni, az inkább „első mintaötletként” volt tekinthető. Azt is megállapította, hogy az Apple iPadjének jellegzetességeit nem csupán annak műszaki funkciója diktálta. Ez inkább a minták széles választékának volt tulajdonítható, amelyek különböztek a tárgyalt közösségi mintától. A bíróság megállapította továbbá, hogy a minimalista módon megtervezett lapos felső oldal és az éles sarkokat kerülő doboz mintateljesítményt eredményeztek. Ezért a közösségi minta új és egyéni volt, és a technika állásától eltérő általános benyomást eredményezett.

Az alapfokú düsseldorfi bíróság döntése ellen a Samsung a DFKB-hoz nyújtott be fellebbezést, de ez a bíróság is azt állapította meg, hogy a Samsung táblagépe bitorolta az Apple közösségi mintáját.

A DFKB arra alapozta döntését, hogy az Apple mintáját összehasonlította egy lapos ernyőre vonatkozó mintával (az Ozolin-minta). Kifejtette, hogy bár az Ozolin-minta nem volt újdonságrontó, a tájékozott felhasználó azt számításba vette volna az Apple-minta megítélésakor. A DFKB megállapította, hogy – ismerve a csupán kisebb jellemzőkben eltérő Ozolin-mintát – a tájékozott felhasználó pontosan felmerné az Apple-minta jellemzőit, és így különösen a vázszerkezet alakját venné figyelembe. Ebből a DFKB arra következtetett, hogy a tájékozott felhasználó szerint ez a kiviteli alak lényegesen különbözik az Apple közösségi mintájában igényelt vázától.

A DFKB megerősítette az ideiglenes intézkedést, megállapítva, hogy a Samsung táblagépe a tisztességtelen versenyt tiltó törvény 4(9) cikkébe is ütközött. Ebből a DFKB arra következtetett, hogy a Samsung táblagépe az Apple iPadje jogosulatlan reprodukálásának tekinthető, ami a hírnév tisztességtelen kihasználását jelenti. Ezért a DFKB szerint a Samsung kihasználta az Apple termékének hírnevét és rendkívüli értékelését. Ellentétben az alsófokú bírósággal, a DFKB Németország területére korlátozta a Samsung elleni ideiglenes intézkedést, mert a tisztességtelen versenyt tiltó törvény csupán Németországra érvényes.

D) A Düsseldorf Kerületi Bíróság (DKB), amely Németországban leggyakrabban van igénybe véve szabadalombitorlási ügyekben, egy 2012. november 15-i döntésében megghiúsította egy szabadalombitorló kísérletét egy ideiglenes intézkedés megakadályozására azzal, hogy utalt a bíróság szigorú szabályára, amely szerint ideiglenes intézkedést csak akkor lehet elrendelni, ha biztos a vitatott szabadalom érvényessége.

A döntés egy gyógyászati termékre vonatkozott. Az eredeti anyagot egy kiegészítő oltalmi tanúsítvány 2012 decemberéig védte. A generikusgyógyszer-gyártó alperes vállalat 2011-ben kapott generikus forgalmazási engedélyt. Az alperes 2012 júliusában megsemmisítési keresetet nyújtott be a szabadalom és a kiegészítő oltalmi tanúsítvány ellen, és 2012 augusztusában, tehát jóval a kiegészítő oltalmi tanúsítvány lejáratá előtt forgalmazni kezdte generikus gyógyszerét. A szabadalmas közvetlenül azt követően, hogy a bitorlás tudomására jutott, ideiglenes intézkedés elrendelését kérte a DKB-től az alperes ellen.

A DKB-nak mindig az volt az álláspontja, hogy szabadalombitorlási ügyekben ideiglenes intézkedést csak akkor lehet elrendelni, ha mind a bitorlás, mind a szabadalom érvényessége ügyében egyértelműen a szabadalmas javára lehet dönteni. Ideiglenes intézkedési eljárásokban a bíróság nem fogja egyszerűen feltételezni a szabadalom érvényességét csupán azért, mert azt a szabadalmi hivatal megvizsgálta és engedélyezte, hanem saját maga is függetlenül megvizsgálja a szabadalom érvényességét.

Általános szabály szerint egy szabadalmat akkor tekintenek kellően érvényesnek, ha az már túlélte az elsőfokú felszólalási vagy megsemmisítési eljárást. Ettől a követelménytől a bíróságok csak az alábbi esetekben tekintenek el:

- ha az alperes cselekvően részt vett az engedélyezési eljárásban;
- ha nem kezdeményeztek felszólalási vagy megsemmisítési eljárást, mert a szabadalmat általánosan érvényesnek ismerik el (amit jól ismert használati engedélyes jelenléte bizonyít);
- a jogi érvényesség elleni kifogások nyilvánvalóan megalapozatlanok; vagy
- kivételes körülmények elviselhetetlenné teszik a kérelmező számára, hogy megvárja a felszólalási vagy megvonási eljárás kimenetelét.

A jelen esetben a DKB elfogadott ilyen kivételes körülményeket, és elrendelte a kért ideiglenes intézkedést, az alperest pedig arra kötelezte, hogy hagyja abba a generikus gyógyszer forgalmazását a szabadalom oltalmi idejének lejártáig.

A DKB annak ellenére adott helyt a kérelemnek, hogy a szabadalmat csak nemrég támadták meg megsemmisítési keresettel, és a szabadalmi bíróság döntése nem volt várható rövid időn belül. A DKB ugyanis megállapította, hogy az alperes nyilvánvalóan előre tervezte a piacra lépést, és ezért azt megelőzően kérelmezte a szabadalom megsemmisítését. A megsemmisítési eljárás megindítása röviddel a termékek piacra vitele előtt azt jelezte, hogy az alperes nem volt érdekelt abban, hogy bizonyosságot nyerjen a szabadalom érvényessége felől. Az időzítés inkább azt mutatta, hogy az alperes egyetlen szándéka az volt, hogy meggátolja a szabadalmas részéről ideiglenes intézkedés kérelmezését, előnyt élvezve a bíróság szigorú joggyakorlatából. A DKB megállapította, hogy a tárgyalathoz hasonló esetekben, amikor a szabadalmat az összes versenytárs a szabadalom majdnem teljes oltalmi ideje alatt tisztelte, és a szabadalmat csak egy olyan időpontban támadják meg, amikor a megsemmisítési eljárásban a döntést nyilvánvalóan nem hozzák meg a szabadalmi oltalom lejárta előtt, az érvényesség kétségbevonása nem elegendő egy ideiglenes intézkedésre irányuló kérelem elutasításának megalapozásához. Ehhez sokkal komolyabb indokok szükségesek; valójában ilyen esetekben egy ideiglenes intézkedésre irányuló kérelmet csak akkor kell elutasítani, ha kétségtelen a szabadalom érvénytelensége.

E) Az 5. áruosztályban a gyógyászati készítményekre lajstromozott TOBI védjegy tulajdonosa felszólalt a 10. áruosztályban sebészeti és gyógyászati eszközökre lajstromozott TOBYS védjegy ellen. A DPMA elutasította a felszólalást arra hivatkozva, hogy az áruk között nincs hasonlóság, és nem áll fenn az összetévesztés veszélye.

A felszólaló által a BPG-nél benyújtott fellebbezés sem vezetett eredményre. A BPG a felszólaló TOBI védjegyének közepes mértékű megkülönböztetőképeséget tulajdonított. Az árukat nem tekintette eltérőeknek, azonban a sebészeti és gyógyászati készülékek és a gyógyászati készítmények kiegészítő termékek, amelyeket manapság gyakran használnak együtt, és – funkcionális kapcsolatuk révén – „távrolról hasonló áruknak” tekinthetők.

A védjegyek hasonlóságának értékelésekor nyilvánvalóvá válik, hogy mindkét védjegy eléggé eltérő hangzású. Mindkettő tartalmazza az azonos „tob-” komponenst, amely azonban egyik védjegyre nézve sem meghatározó, mert a további „-ys”, illetve „-i” komponenssel képez egyiséget. A végződések nem hagyhatók figyelmen kívül, amikor a két védjegy által

gyakorolt benyomást hasonlítjuk össze. A fiatalabb védjegy megkülönböztető „-ys” betűi világosan eltérnek a felszólaló védjegyének utolsó „-i” betűjétől. Ezért nem áll fenn az összetévesztés veszélye, és a felszólalást el kell utasítani – mondja ki a BPG 2012. szeptember 18-án kelt végzése.

F) A „Stilwelt” (stílusvilág) szót a DPMA-nál többek között papírárukra és írószerekre kívánták lajstromoztatni. A DPMA a bejelentést megkülönböztetőképesség hiánya miatt elutasította. A bejelentő a BPG-nél nyújtott be fellebbezést, amely részben sikeres volt.

Egy szóvédjegynek nincs megkülönböztetőképessége, ha a vásárlók célcsoportja csupán leíró mellékjelentést tud neki tulajdonítani. A lajstromozott védjegy két elemből, a német „Stil” (stílus) és „Welt” (világ) szóból áll. A „Stil” szó egy személy vagy egy kor képét vagy kifejezésmódját írja le, míg a „Welt” szó jelentése „világ, élőhely”, de emellett társszimbólumként is használják elosztási központok megjelölésére (például „irodavilág”, bútorvilág”). A „könyvek, naptárak, tanítóeszközök és újságok” tartalmuknál fogva egy „stílusvilággal” foglalkoznak, például a művészet vagy a divat területén, úgyhogy a „Stilwelt” szó csupán leíró jellegű ezekkel az árukkal kapcsolatban, és ezekre nézve nem lajstromozható védjegyként megkülönböztetőképesség hiánya miatt.

A „papíráruk és írószerek” áruk vonatkozásában eltérő a helyzet, mert ezekkel kapcsolatban nem zárható ki, hogy a védjegyet a közönség a termék nevéként érti. Ezért ezekkel az árukkal kapcsolatban a STILWELT védjegy nem nélküli a megkülönböztetőképességet, és így lajstromozható is – mondja ki a BPG 2012. szeptember 26-án kelt döntése.

G) A DPMA-nál lajstromoztatták az IGLOTEX védjegyet a 30. áruosztályban élelmiszerekre az alábbi grafikus komponenssel együtt, amely egy jégkunyhó előtt álló stilizált pingvint ábrázol hóesésben:

A lajstromozás ellen felszólalt a jól ismert IGLO szóvédjegy tulajdonosa, de ezt a felszólalást a DPMA elutasította azzal az érveléssel, hogy a két védjegy között nem áll fenn az összetévesztés veszélye, mert a fiatalabb védjegyet eléggé megkülönbözteti a korábbi védjegytől a „tex” szótag.

A felszólaló fél eredményesen nyújtott be fellebbezést a BPG-nél. A BPG megállapította, hogy a korábbi IGLO védjegy jelentős megkülönböztetőképeséggel rendelkezik, mert nagyobb mértékű a tudatossága, és annak ellenére, hogy közelít a német „Iglu” (eszkimó jégkunyhó) szóhoz, ez nem tekinthető utalásnak az áruk (mélyhűtött élelmiszer) állagára, hanem alkalmas az eredet megjelölésére.

A felszólalás alapját képező IGLO védjegy teljesen átvivődött a kifogásolt védjegybe, és ott az „Iglotex” szó kezdőelemének tűnik. A kifogásolt védjegyet szókomponense jellemzi, míg a hozzá tartozó kép (pingvin, jégkunyhó és hóesés) csak a fagy és a hideg szimbóluma, ezért leíró jellegű a védjegy által jelzett árukra. Arra tekintettel, hogy az IGLO védjegy jól ismert, a hozzá csatlakozó, közönséges „-tex” szóvégződés nem befolyásolja az általános benyomást. Ezért fennáll az összetévesztés veszélye, ami miatt a fiatalabb védjegyet törölni kell – mondja ki a BPG 2012. június 15-én kelt döntése.

H) A BGH egy új döntése véget vet egy olyan jogi vitának, amely több mint tíz éven keresztül foglalkoztatta a német bíróságokat. E döntés szerint nem csak a svájci *Lindt & Sprüngli* (Lindt) cukrász cég árusíthat arany csokoládényulakat.

2000-ben a Lindt számos országban, ideértve Németországot is, eredményesen lajstromoztatott egy aranyfóliával bevont ülő húsvéti nyuszit, nyakában vörös szalaggal, háromdimenziós védjegyként:

Azóta a svájci csokoládégyártó bírósági döntésekkel próbálta meggátolni német versenytársát, a *Riegeleint* abban, hogy hasonló aranybevonatú csokoládényulakat árusítson.

A harc most befejeződött a BGH *Riegelein* javára hozott döntésével.

A BGH-nak a háromdimenziós GOLDEN EASTER BUNNY védjegy oltalmi körével kellett foglalkoznia. Úgy döntött, hogy egy hasonló nyuszi forgalmazását a védjegytulajdonos nem tilthatja meg. Aranybevonatú csokoládényuszikat már évtizedek óta használtak, ami miatt a védjegy oltalmi köre nagyon korlátozott – mondta ki a BGH. Ezért a Lindt és a Riegelein aranynyulai közötti hasonlóságot nem lehet csupán arra a tényre alapozni, hogy mindkettő arannyal bevont ülő csokoládényúl. A BGH döntése összhangban van az Európai Bíróság (Court of Justice of the European Union, CJEU) döntésével, amely kimondta, hogy egy nyakában vörös szalagot viselő arany csokoládényuszit nem lehet közösségi védjegyként

lajstromozni. A CJEU szerint a háromdimenziós minta mentes volt bármilyen megkülönböztető jellemzőtől.

A Lindt jobb eredményeket érhetett volna el, ha igényét nem a háromdimenziós vagy figuratív védjegyre, hanem egy szóvédjegyre, például a „Goldbunny” szóra alapozza, miként ezt nemrég Haribo bizonyította. A Lindt és a Haribo közötti védjegyvitában a Kölni Kerületi Bíróság megállapította, hogy egy szóvédjegy és egy termékalak elvileg ütközhet egymással, és a Haribo javára döntött, megállapítva, hogy a Lindt aranyfóliával bevont medvéje sértette a Haribo GOLDBÄREN (aranymedvék) szóvédjegyét. (Bővebben lásd az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2013. júniusi számának 126–127. oldalát.)

Spanyolország

A) Spanyolországban a Legfelsőbb Bíróságot nem lehet harmadik fórumnak tekinteni, mert nem jogosult az eljárásban tényeket felülvizsgálni. Csupán jogi kérdéseket vizsgálhat, vagyis a jog alkalmazását olyan tényekre, amelyeket egy peres bíróság már megállapított. Végső célja, hogy joggyakorlatot alakítson ki és egységesítsen értelmezésre szoruló kérdésekben. Ezért az összetévesztés valószínűségének elemzése egy legfelsőbb bírósági fellebbezésben általában ki van zárva, mert azt ténykérdésnek tekintik. Egy 2013. január 20-án a Legfelsőbb Bíróság által kiadott ítélet kapcsán azonban egy érdekes különvéleményt olvashatunk ilyen vonatkozásban.

A fellebbezés a közösségi védjegyrendelet 9.1.b cikkének – amely a jogtulajdonost feljogosítja arra, hogy megtiltsa olyan egyéb jelek használatát, amelyek saját védjegyével való összetévesztést okozhatnak – lehetséges megsértésére vonatkozott. A fellebbező fél különösen azzal érvelt, hogy téves volt a másodfokú bíróság azon következtetése, hogy nem volt valószínű saját védjegyének a vitatott védjeggyel való összetévesztése. A fellebbező szerint a bíróság eltért az esetjogtól, amely szerint az összetévesztés valószínűségét az összes vonatkozó tényező általános értékelése alapján kell megállapítani.

A Legfelsőbb Bíróság ítéletében megállapította, hogy a benyújtott fellebbezésnek az a szerepe, hogy kiderítse: helyesen alkalmazták-e az alaptörvényt az ügy tényeire. Az összetévesztés kockázatát fellebbezés esetén csak akkor lehet felülvizsgálni, ha az összetévesztés meglétének meghatározásakor a vizsgált kritériumokat nem vagy nem helyesen alkalmazták. Így elismerte, hogy az összetévesztés valószínűsége meglétének vagy hiányának a meghatározása jogi kérdés, és mint ilyen, a Legfelsőbb Bírósághoz benyújtott fellebbezéssel felülvizsgálható – de csupán bizonyos körülmények között.

A vizsgált esetben a Legfelsőbb Bíróság elutasította a fellebbezést azon az alapon, hogy a fellebbező fél a bírósági tárgyaláson olyan ténykérdést vetett fel, amelynek alapján – kellően értékelve a vonatkozó tényeket az összetévesztés valószínűségének megállapítására – a bíróság úgy döntött, hogy a grafikai és a vizuális különbségek a védjegyek között elég jelentősek ahhoz, hogy az összetévesztést ki lehessen zárni.

A Legfelsőbb Bíróság Tanácsának többségével ellentétben Sancho Gargallo bíró nem értett egyet ezzel a véleménnyel. Azt állította, hogy az összetévesztés megállapításához értékítéletre van szükség, amelyet a Legfelsőbb Bírósághoz benyújtott fellebbezés alapján felül lehet vizsgálni, ha azt nem igazították az Európai Bíróságnak (Court of Justice of the European Union, CJEU) és magának a Legfelsőbb Bíróságnak az irányelveihez. Megfontolva az összetévesztés megállapításának jogi irányelveit, a bíró úgy vélte, hogy a megfellebbezett döntés figyelmen kívül hagyta ezeket az értelmezési irányelveket. Ezért a bíró az összetévesztés valószínűségének elemzésére tért át. Szerinte az alsófokú bíróság nem vette figyelembe a nagyfokú hasonlóságot az áruk között, és túlbecsülte azt a tényt, hogy a jelek különböztek betűikben és bizonyos grafikai elemekben. Nézete szerint összetévesztési valószínűséget kellett volna találni. Ezért a bíró véleménye szerint a Legfelsőbb Bíróságnak fenn kellett volna tartania a fellebbezést a közösségi védjegyrendelet 9.1.b cikkének megsértése miatt, miként azt a CJEU értelmezte.

Ez az eltérő szavazás azt tükrözi, hogy bizonytalan a megkülönböztetés a között, amit ténykérdésnek tekintünk – amit nem lehet megfellebbezni, kivéve a nyilvánvaló hibák esetét – és egy értékítélet között, amit az LB felülvizsgálhat.

Bár az összetévesztés valószínűségének a megítélése hagyományosan olyan ténykérdés, amelyet a Legfelsőbb Bíróság nem bírálhat felül, ha az ebben az eltérő szavazásban adott értelmezést szélsőségig visszük, azt is jelenthetné, hogy a gyakorlatban egy Legfelsőbb Bíróságnál benyújtott fellebbezés közelebb van egy olyan harmadfokú döntéshez, amelynél lehetőség van felülbírálni az összetévesztés valószínűségének a tényektől gyakran nehezen elkülöníthető értékítélet alapján való megállapítását.

B) Barcelona Városi Tanácsa kérelmet nyújtott be a Spanyol Szabadalmi és Védjegyhivatalnál a BARCELONA kollektív védjegy lajstromozása iránt mind a 45 áruosztályban. Az hivatalból nem végzett vizsgálatot, és a védjegyet csak akkor utasította el feltétlen lajstromozást kizáró okokra hivatkozva, amikor harmadik érdekelt felek fellebbeztek a védjegy lajstromozása ellen.

A fellebbező felek azt állították, hogy a BARCELONA védjegy nélkülöz minden megkülönböztető jelleget, és egy általánosan használt szó, minthogy legalább 4000 olyan korábbi védjegy van lajstromozva, amely tartalmazza a „Barcelona” kifejezést. Egy kollektív védjegyet arra használnak, hogy azonosítsák vele a védjegytulajdonos társaság tagjainak áruit és szolgáltatásait más vállalatok áruival és szolgáltatásaival szemben. A vizsgált esetben a bejelentő egy nyilvános testület, ezért csak a városi tanács által megjelölt áruk és szolgáltatások különböztethetők meg megjelöletlen áruktól és szolgáltatásoktól. Ez a kollektív védjegy azonban kizárólag a „Barcelona” földrajzi kifejezésből áll minden olyan további adalék és/vagy verbális elem nélkül, amely növelné a megkülönböztetőképességét; így mint egyetlen szóból álló védjegyet a felhasználók és a fogyasztók nehezen fognak fel olyan megjelölésként, amely megkülönbözteti a városi tanács által megjelölt árukat és termékeket az egyéb társaságoktól származóktól. Ezért megkülönböztető jellegének hiánya következtében csupán a vállalat címének vagy postai kódjának jelöléseként fognak fel, nem pedig kollektív

védjegyként. Ez a megjelölés tehát nem szolgálhat a kereskedelemben a városi tanács által megjelölt termékek megkülönböztetésére a megjelölés nélküliektől.

Számos kollektív és bizonylati védjegy van, amelyet közintézmények – ideértve földrajzi kifejezéseket – is birtokolnak; ilyenek az AVILA AUTENTICA (különböző termékekre), a SAL MARINA DE CANARIAS (sóra) vagy a HORCHATA DE CHUFA (egy tejtartalmú valenciai italra). Ezeknek a védjegyeknek azonban három közös jellemzőjük van:

- a földrajzi kifejezést mindig további jellemző elemek kísérik;
- a kollektív védjegy oltalmi köre meghatározott árukra és szolgáltatásokra korlátozódik;
- a felhasználási feltételek mindig világosan meg vannak szabva.

Tekintettel arra, hogy ez a kollektív védjegy kizárólag szóvédjegyből áll, amely általánosan használt földrajzi kifejezést tartalmaz, és nem jelöli meg, hogy milyen sajátos terméket vagy szolgáltatást kíván azonosítani, a hivatal 2013. április 5-i határozata teljes egészében elutasította. A határozatot spanyol bíróságoknál meg lehet támadni.

Svédország

A vizsgált esetben a találmány egy sajátos segédeszközből állt olyan személyek számára, akiknek az olvasás, a helyesírás és a szófelismerés nehézségeket okoz, és akiknek az eszköz a szavak alkatrészeire való különleges elválasztásával segít fonémiás tudatosságuk kifejlesztésében. Ehhez a segédeszköz több kártyajátékot tartalmaz, ahol minden egyes kártya egyik oldalára egy szó van felírva.

A Svéd Szabadalmi Hivatal azzal az indokolással utasította el a bejelentést, hogy az igényelt találmány nem több információadásnál, és mint ilyen nem szabadalmazható. E döntés ellen benyújtott fellebbezésében a bejelentő azzal érvelt, hogy az igényelt találmány egy tanulási segédeszközből áll olyan kártyák sorozatával, amelyek egyik oldalára egy szó van felírva, és a kártyák pedagógiai célokat, nem pedig – miként azt a hivatal állítja – egyszerűen információadást szolgálnak. Álláspontjának megerősítésére a bejelentő egy hasonló találmányon alapuló, „Rendszer játék játszására” című európai szabadalomra hivatkozott, amelyre az Európai Szabadalmi Hivatal 1 007 168 B1 számmal szabadalmat adott.

A Fellebbezési Bíróság nézete szerint az 1. igénypont egy segédeszközzel vonatkozott, amely „kártyajátékok sorozatából áll, amelyek számos kártyát foglalnak magukban, amelyek mindegyikének egyik oldalára egy szó van felírva”. A „kártyajátékok” és „kártyák” jellemzők, ahogyan a leírás alapján azokat érteni kell, fizikai és így műszaki természetűek. Az összes kártya feliratozása egy szóval szintén műszaki jellegűnek tekintendő. Míg a többi jellemző nem műszaki, és a bíróság szerint nyilvánvalóan nem fejt ki műszaki hatást, az 1. igénypontban meghatározott segédeszköz műszaki jellemzőkkel rendelkezik, úgyhogy el kell ismerni az egésznek a műszaki jellegét, teljesen függetlenül attól, hogy a műszaki jellemzők egy szakember számára a segédeszköznek a technika állásától való elhatárolásakor segítenek-e vagy sem. Ezért az igényelt segédeszközt a Fellebbezési Bíróság az Európai Szabadalmi Egyezmény 52(1) cikke alapján találmányként értékelte.

A segédeszköz műszaki jellemzői azonban nem haladták meg a technika állásából ismert jellemzőket, amelyek szintén egy kártyajátékot írtak le, amelyet arra terveztek és így arra is volt alkalmas, hogy pedagógiai célokra használják, különösen arra, hogy gyermekeknek segítsen az olvasás, a helyesírás és a logikai gondolkodás megtanulásában. Ezért a bejelentést a Fellebbezési Bíróság újdonsághiány miatt elutasította.

Új-Zéland

A) 2012. december 10-én Új-Zélandon új védjegy törvény lépett hatályba. A módosítások fő célja a Madridi Jegyzőkönyv új-zélandi hatálybaléptetése volt. Emellett a védjegyilletékeket is megemelték. Így például a védjegy-bejelentési illeték 100 NZD-ről (kb. 85 USD) 150 NZD-re és a megújítási illeték 250 NZD-ről 350 NZD-re emelkedett.

B) Az InterCity vállalat InterCity távolsági buszjáratokat üzemeltet, és a lajstromozott INTERCITY védjeggyel rendelkezik. Nemrég az InterCity a versenytárs *Nakedbus* ideiglenes intézkedéssel való eltiltását kérte a *Nakedbus* hirdetési vagy üzleti tevékenységében az „intercity” szó és annak változatai használatától.

Keresetében az InterCity előadta, hogy a *Nakedbus* bitorolta lajstromozott védjegyét, és a fogyasztókat félrevezette a két vállalat viszonyával kapcsolatban. Az „inter city” kifejezés használata a *Nakedbus* által sérti az InterCity védjegy jogait azonos vagy hasonló árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban. Az InterCity azt is állította, hogy az „inter city” kifejezés Google-kulcsszóként való használata online hirdetésekben egy szóbeli megállapodás megszegését jelenti a *Nakedbus* által, amelyet 2009 júniusában kötöttek, és amely szerint a *Nakedbus* felhagy az „intercity” kifejezés használatával, és helyette a „city to city (várostól városig)” kifejezést fogja használni.

A *Nakedbus* tagadta ilyen megállapodás megkötését; szerinte csupán arról biztosította az InterCity-t, hogy nem fogja az „inter city” kifejezést használni olyan módon, hogy azzal sértse az INTERCITY védjegyet.

Az állítólagos védjegy bitorlással kapcsolatban az InterCitynek bizonyítania kellett volna, hogy az „inter city” kifejezés *Nakedbus* által történő használata hátrányosan befolyásolta az InterCity védjegyének működését, különösen a védjegynek azt a lényeges funkcióját, hogy garantálja az áruk eredetét a fogyasztók számára. Az InterCity ezt nem tudta bizonyítani.

A bíróság szerint a lajstromozott védjegy egy általánosan leíró jellegű szó volt, amely másodlagos jelentést szerzett, és semmi sem gátolta használatát „városok közötti” elsődleges leíró jelentéssel. A bíróság számára rendelkezésre álló tájékoztatás szerint a közönség tagjai az „inter city” kifejezésnek szintén elsődleges leíró jelentést tulajdonítottak. Ezért nem állt fenn a fogyasztók megtévesztésének a veszélye a szolgáltatások eredetét illetően, és azt sem lehetett állítani, hogy a *Nakedbus* félrevezető vagy megtévesztő viselkedést tanúsított volna. A fentiek miatt a bíróság elutasította az InterCity keresetét.